

สำรวจความต้องการของผู้ประสภภัยน้ำท่วมและการจัดทำแผนตอบสนองความต้องการ
ของผู้ประสภภัยน้ำท่วม กรณีศึกษา เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ
จังหวัดพิษณุโลก

การศึกษาอิสระ เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์
มีนาคม 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ได้พิจารณา
การศึกษาอิสระ เรื่อง “สำรวจความต้องการของผู้ประสภภัยน้ำท่วมและการจัดทำแผนตอบสนอง
ความต้องการของผู้ประสภภัยน้ำท่วม กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ
จังหวัดพิษณุโลก” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตร
บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

๒

(ดร.พีรธร นุณยรัตพันธุ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ดาริน คงส์จิววัฒน์)

หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

มีนาคม 2555

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ชื่อเรื่อง	สำรวจความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วมและการจัดทำแผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
ผู้วิจัย	นงนันท จารุกฤษ
ที่ปรึกษา	ดร.พีรธร บุญยรัตพันธุ์
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาดิฉันะ รัฐศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2554
คำสำคัญ	ความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม , แผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง สำรวจความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วมและการจัดทำแผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีสภาพปัญหาจากการเกิดน้ำท่วมซ้ำซากเป็นประจำทุกปีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์คือ (1) สำรวจความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก (2) เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วมในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 100 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และกลุ่มเป้าหมายเพื่อยืนยันแผนคือ ปลัดเทศบาลตำบลบางระกำ และหัวหน้างานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลบางระกำ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ตามร่างแผน

ผลจากการศึกษาพบว่าความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วมในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ประชาชนผู้ประสบภัยมีความต้องการในเรื่องการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมมากที่สุด รองลงมาคือ คือ ความต้องการด้านหลักประกันความเสียหาย ความต้องการพื้นฐานของประชาชน ความต้องการด้านสุขภาพ (ทางร่างกาย) ความต้องการใน

สวัสดิการสังคม และ ความต้องการด้านสุขภาพ (ทางจิตใจ) ตามลำดับ จากความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วมในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยแบ่งแผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วมร่างแผนที่ 1 ออกเป็น 3 ช่วง คือ (1) แผนก่อนเกิดภัยน้ำท่วม (2) แผนขณะเกิดภัยน้ำท่วม (3) แผนช่วงฟื้นฟู การจัดทำแบบสัมภาษณ์ตามร่างแผน เพื่อเป็นการยืนยันแผน ในการจัดทำแผนร่างที่ 2 จากการสัมภาษณ์ตามร่างแผนผู้ศึกษาวิจัย ได้จัดทำแผนร่างที่ 2 ขึ้น โดยแผนร่างที่ 2 แบ่งออกเป็น 6 มาตรการ ในแต่ละมาตรการจะมีแนวปฏิบัติต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและสภาพของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวความคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์.....	7
แนวความคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการวางแผน.....	8
แนวความคิดสวัสดิการสังคม.....	14
ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
กรอบแนวความคิด.....	30
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	32
รูปแบบการวิจัย.....	32
ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย.....	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการศึกษา.....	37
การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	37
ความต้องการของผู้ประสภักย์น้ำท่วม.....	44
แผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสภักย์น้ำท่วม.....	52
ความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ตามร่างแผน.....	54
แผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสภักย์น้ำท่วม(ร่างแผนที่ 2).....	61
5 บทสรุป.....	64
สรุปผลการวิจัย.....	64
อภิปรายผลการวิจัย.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	68
ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัย.....	69
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	73
ประวัติผู้วิจัย.....	110

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงถึงความเกี่ยวข้องระหว่างแนวคิดกับความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม และการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก	30
2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	37
3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	38
4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพการสมรส	39
5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา	40
6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	41
7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้	42
8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ	43
9 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความความต้องการพื้นฐานของประชาชน	44
10 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความความต้องการในด้านสวัสดิการสังคม	46
11 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความความต้องการในด้านหลักประกันความเสียหาย	47
12 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความความต้องการทางด้านสุขภาพ (ทางร่างกาย)	48
13 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความความต้องการทางด้านสุขภาพ (ด้านจิตใจ)	50
14 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความความต้องการทางการแก้ไขปัญหา น้ำท่วม	51

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและสภาพปัญหา

สถานการณ์ในปัจจุบันนี้ประเทศไทยกำลังประสบกับปัญหาจากภัยน้ำท่วมครั้งใหญ่ ที่ทำให้หลายจังหวัดถูกน้ำท่วม และทำให้ประชาชนจำนวนมากได้รับความเดือดร้อนจากน้ำท่วมครั้งนี้เป็นจำนวนมาก จะเห็นได้จากการที่หลายสำนักข่าวเสนอข่าวภัยน้ำท่วมครั้งรุนแรงในครั้งนี้เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้กรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑล หลายพื้นที่ได้ประสบกับภัยน้ำท่วม และยิ่งส่งผลให้นิคมอุตสาหกรรมต่างๆตั้งแต่จังหวัดอยุธยาต้องถูกน้ำท่วม ทำให้ผู้ใช้งานหลายคนต้องตกงานและขาดรายได้ ซึ่งส่งผลไปยังสภาพทางเศรษฐกิจ เพราะนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญหลายแห่งถูกน้ำท่วม รวมไปถึงสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยเช่นข้าว ก็ได้รับผลกระทบเช่นกันเพราะนาข้าวถูกน้ำท่วม เส้นทางการจราจรหลายแห่งถูกตัดขาด ตั้งแต่จังหวัดนครสวรรค์ เป็นต้นมา ทำให้การสัญจรไปมาเกิดความยากลำบาก จะเห็นได้ว่าภัยน้ำท่วมในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบในวงกว้าง เนื่องจากอิทธิพลของพายุไซร่อน "นกเตน" ตั้งแต่ปลายเดือนกรกฎาคมเป็นต้นมา ประกอบกับปัจจุบันร่องมรสุมกำลังค่อนข้างแรงพัดผ่านภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เข้าสู่หย่อมความกดอากาศต่ำบริเวณทะเลจีนใต้และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมทะเลอันดามันประเทศไทยและอ่าวไทยทำให้ทั่วประเทศมีฝนตกชุกหนาแน่นและมีฝนตกหนักบางแห่ง ส่งผลทำให้เกิดผลกระทบด้านการเกษตรทั้งสิ้นรวม 44 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก น่าน นครสวรรค์ พะเยา พิจิตร พิษณุโลก แพร่ เพชรบูรณ์ ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน สุโขทัย อุดรดิตถ์ อุทัยธานี กาฬสินธุ์ บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู อ่างนาจเจริญ อุดรธานี อุบลราชธานี กรุงเทพมหานคร ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรีสิงห์บุรี อ่างทอง ฉะเชิงเทรา ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร(มติ คร.ม. , 2554 : เว็บไซต์) ในเดือนสิงหาคม 2554 จากอิทธิพลของพายุไซร่อน นกเตน ที่เคลื่อนสู่ภาคเหนือของประเทศไทย ทำให้มีฝนตกชุกและมีฝนตกหนักถึงหนักมากหลายพื้นที่ในภาคเหนือตอนบนและภาคเหนือตอนล่างหลายจังหวัด

โดยเฉพาะในช่วงวันที่ 22 - 23 สิงหาคม 2554 ช่วงมรสุมที่พัดผ่านภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมีกำลังอ่อนลง ประกอบกับมีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดคลุมทะเลอันดามัน และประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยมีฝนฟ้าคะนองกระจายกับมีฝนตกหนักบางแห่ง โดยเฉพาะบริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจังหวัด พิชณุโลกได้รับผลกระทบจากการไหลของน้ำป่า 3 เส้นทาง คือ น้ำที่มาจากจังหวัดเพชรบูรณ์ น้ำที่มาจากแม่น้ำน่าน และน้ำที่มาจากแม่น้ำยม ส่งผลให้ ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ถูกประกาศเป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (อุทกภัย) รวม 9 อำเภอ 80ตำบล 652 หมู่บ้าน โดยมีครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบ จำนวน 33,722 ครัวเรือน พื้นที่เกษตรเสียหาย 321,001 ไร่ (กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก, 2554 : เว็บไซต์)

ปัญหาน้ำท่วม ที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีในจังหวัดพิษณุโลก ก่อให้เกิดปัญหาภัยกับประชาชนในทุกด้าน อาทิ ปัญหาความยากจน ความเสียหายทางทรัพย์สินและผลิตภัณฑ์การเกษตร คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ รวมไปถึงปัญหาด้านสุขภาพ เป็นต้น อำเภอบางระกำเป็นพื้นที่ลุ่มต่ำได้รับอิทธิพลการไหลของแม่น้ำยมและปริมาณน้ำฝนจากพื้นที่ใกล้เคียง ด้วยปริมาณน้ำจำนวนมากส่งผลให้เกิดปัญหาน้ำท่วมรุนแรงเป็นปัญหาเรื้อรังตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สภาพความเดือดร้อนมีแนวโน้มสูงขึ้นที่กินระยะเวลานาน เนื่องจากการปลูกสิ่งปลูกสร้าง เช่นบ้านเรือน ไปกีดขวางทางระบายน้ำ ทำให้การระบายน้ำออกจากพื้นที่ไม่สะดวกและล่าช้า

บางระกำ เป็น 1 ใน 9 อำเภอของจังหวัดพิษณุโลก บางระกำ เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำลุ่มน้ำยม ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักสายเดียวของภาคเหนือที่ยังไม่มีเขื่อนขนาดใหญ่รองรับกักเก็บน้ำ อำเภอบางระกำ เป็นพื้นที่รับน้ำต่อจากจังหวัดสุโขทัย จึงหนีไม่พ้นเมื่อฤดูน้ำหลาก บางระกำได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมปีแล้วปีเล่าท่วมซ้ำซากมายาวนานระดับน้ำที่เข้าท่วมพื้นที่บางระกำใกล้เคียงกับน้ำท่วมใหญ่เมื่อปี พ.ศ. 2549 เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2554 นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้แวะพักและเปลี่ยนเครื่องบินที่จังหวัดพิษณุโลก ถือเป็นโอกาสดีของจังหวัดพิษณุโลก ที่นายปรีชา เรืองจันทร์ ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก ได้ขอโอกาสและขอเวลานายกรัฐมนตรี สั้นๆประมาณ 10-15 นาที เพื่อสรุปสถานการณ์น้ำท่วมและการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบอุทกภัยในพื้นที่ให้นายกรัฐมนตรี ได้รับทราบ ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก ยังได้เสนอแนวทางการบริหารจัดการน้ำ ระบบทางด่วนน้ำ (water way) ซึ่งตรงใจนายกรัฐมนตรี ได้เกิดแนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมเชิงบูรณาการ"บางระกำโมเดล"ได้แก่

1. การเตรียมการ (Preparation) 2. การช่วยเหลือเบื้องต้น (Response) 3. การฟื้นฟู เยียวยา (Recovery) และ 4. การแก้ไขระยะยาว (Prevention)

จากสถานการณ์ดังกล่าวและการเสนอแนวคิดบางระกำโมเดล ทำให้ผู้ศึกษาได้ตระหนักถึงปัญหาในด้านความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วมในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก เพราะเป็นที่ทราบกันโดยทั่วกัน ว่าพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ที่ได้ประสบกับภัยน้ำท่วมซ้ำซากทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความเดือดร้อน และการสำรวจความคิดเห็นขอประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วมนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วมเพื่อช่วยเหลือ เยียวยา ผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและ การดำรงชีวิตในขณะที่น้ำท่วมขัง ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม เทศบาลตำบลบางระกำ อ.บางระกำ จ. พิษณุโลก ในด้านความต้องการพื้นฐาน ด้านสวัสดิการทางสังคม ด้านหลักประกันความเสียหาย ด้านจิตใจ ด้านสุขภาพและด้านการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมเพื่อจัดทำแผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม

จุดมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อสำรวจความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

2. เพื่อการจัดทำแผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม พื้นที่ที่ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเรื่องนี้กำหนดขอบเขตด้าน สถานที่ ปัญหา เนื้อหา และเวลา ดังนี้

1. สถานที่ เฉพาะเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งทางเทศบาลได้รับमितขอบเขตแล 7 ได้แก่ 1. ชุมชนบ้านเหนือ 2. ชุมชนปากคลอง 3. ชุมชนศรีสุนทร 4. ชุมชนหัวถนน 5. ชุมชนโรงเลื่อย 6. ชุมชนวัดสุนทรประดิษฐ์ 7. ชุมชนแสงสุข

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบไปด้วย

2.1 ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วมในเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอ บางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

2.2 ปลัดเทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก และ หัวหน้างานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

3. เนื้อหา ศึกษาเนื้อหาในด้านต่างๆให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม และการจัดทำแผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม

4. ขอบเขตด้านเวลาในการศึกษา ตั้งแต่ เดือน พฤศจิกายน 2554 – กุมภาพันธ์ 2555
ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลคือ 20 มกราคม – 22 มกราคม 2555

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.ทราบถึงความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

2.การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อช่วยตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้ประสบภัยน้ำท่วม หมายถึง ประชาชนผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการที่น้ำเข้าท่วม ช้างบริเวณบ้านเรือน ในพื้นที่การประกอบอาชีพและได้รับความเดือดร้อนส่งผลไปยังความเสียหาย ทางทรัพย์สิน และผลิตภัณฑ์การเกษตร ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

2. ความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม หมายถึง ความต้องการของประชาชน ผู้ประสบภัยน้ำท่วม ที่มีความต้องการในปัจจุบันนี้ เครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ ในระหว่างที่ถูกน้ำท่วม และ ความต้องการที่จะให้รัฐรวมฟื้นฟู และ เยียวยา และการแก้ไขปัญหา น้ำท่วมในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

3. การจัดทำแผนตอบสนองความต้องการของประชาชน หมายถึง การจัดทำร่างแผนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประสภักย์น้ำท่วม พื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม และการเขียนแผนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้และใช้เป็นกรอบวิเคราะห์ในการศึกษา ดังนี้

แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- 1.แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์
- 2.แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการวางแผน
- 3.แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม
- 4.ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
- 5.แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา น้ำท่วม
- 6.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 7.กรอบแนวความคิด

แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์

1.1ความหมายของความต้องการของมนุษย์

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (อ้างใน พัทณี ขนิษฐวงศ์,2549,ออนไลน์) ได้แบ่งความต้องการออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ความต้องการทางด้านร่างกาย (physiological or biological needs) ซึ่งเกิดขึ้นจากภายในร่างกาย ได้แก่ ความต้องการอาหาร ความต้องการอากาศ น้ำ ความต้องการทางเพศ และความต้องการทางด้านจิตใจ (psychological needs) ซึ่งเกิดขึ้นจากสังคม ได้แก่ ความต้องการความรัก และความมีชื่อเสียง

วิรัชฎี คงคะจันทร์ (อ้างใน พัทณี ขนิษฐวงศ์,2549,ออนไลน์) กล่าวว่า ความต้องการ หมายถึง สภาวะที่บุคคลยังขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งและมุ่งให้ได้มาซึ่งสิ่งนั้น สภาวะที่บุคคลขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ก็คือ ช่องว่างอันเกิดจากสิ่งที่บุคคลมีอยู่กับสิ่งที่บุคคลปรารถนา

วิจิตร อาวะกุล (อ้างใน พัทณี ขนิษฐวงศ์,2549,ออนไลน์) กล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์ หมายถึง ภาวะที่บุคคลยังขาดหรือยังไม่ได้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง และมีความต้องการที่จะมี หรือให้ได้มาซึ่งสิ่งเหล่านั้น ความต้องการนี้ หากยังไม่ได้รับให้เป็นทีพอใจตามสมควรแล้ว จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ การพัฒนาต่าง ๆ เป็นอย่างยิ่ง

1.2 ลำดับความต้องการของมนุษย์

ลำดับความต้องการของมนุษย์ ตามทฤษฎีของมาสโลว์ประกอบด้วย

1.2.1ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานระดับแรก ได้แก่ ความต้องการในสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ความต้องการทางเพศ นอกจากนี้ ความต้องการหลุดพ้นจากความเบื่อหน่าย จำเจ ความต้องการสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ ความอยากรู้อยากเห็น ก็ถูกจัดอยู่ในความต้องการพื้นฐานเช่นกัน

1.2.2ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety and Security Needs) เป็นความต้องการที่อยู่เหนือจากความต้องการอยู่รอด เช่น ความต้องการความปลอดภัยในชีวิต

และทรัพย์สิน ต้องการการปกป้องคุ้มครอง ความต้องการมีสุขภาพแข็งแรง ความต้องการความมั่นคงทางการเงิน การงาน ความต้องการความมั่นคงทางจิตใจ เป็นต้น

1.2.3 ความต้องการด้านสังคม (Social Needs) เป็นความต้องการของมนุษย์ที่จะมีชีวิตอยู่ในโลกอย่างไม่โดดเดี่ยว ได้รับความรัก มีครอบครัว มีเพื่อน ได้รับการยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

1.2.4 ความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง และการยอมรับ เป็นความต้องการที่จะได้รับการเคารพนับถือยกย่องจากคนในสังคม ความต้องการในเกียรติยศ ชื่อเสียง คำสรรเสริญ การมีศักดิ์ศรี มีฐานะและดีในสังคม

1.2.5 ความต้องการความสมหวังในชีวิต เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการทุกขั้นของชีวิตถูกตอบสนอง อย่างครบถ้วนแล้ว

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของประชาชน มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ เนื่องจาก เป็นความรู้ในเรื่องของความต้องการของมนุษย์ ซึ่งตรงกับชื่อเรื่องของวิจัย คือความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม ความต้องการของมนุษย์ เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน จึงมีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัย ที่จะใช้เป็นตัวแบบในการ จัดทำแบบสอบถาม

2. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการวางแผน

2.1 ความหมายของนโยบายสาธารณะ

David Easton (1953 อ้างใน มยุรี อนุমানราชธน , 2551 หน้า 4) ให้คำนิยามของคำว่านโยบายสาธารณะว่า หมายถึง การแจกแจงคุณค่าต่างๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมายให้แก่สังคมโดยรวม บุคคลและองค์การที่สามารถใช้อำนาจได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายได้แก่ รัฐบาล และหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาล

James Anderson (1970 อ้างใน มยุรี อนุমানราชธน , 2551 หน้า 4) ได้กล่าวว่า นโยบายสาธารณะคือ แนวทางการกระทำของรัฐที่มีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นโยบายอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับการออกกฎหมาย การนำกฎหมายไปปฏิบัติ และการบังคับใช้กฎหมาย การกระทำจะก่อให้เกิดผลของนโยบาย นโยบายของรัฐอาจจะเป็นเรื่องที่ได้กระทำการหรืองดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีกฎหมายรับรองและมีอำนาจในการบังคับการกระทำกรนั้น

Louis Koenig (1986 อ้างใน มยุรี อนุমানราชธน , 2551 หน้า 5) คือ กิจกรรมที่รัฐบาลกระทำหรือไม่กระทำ ซึ่งมีผลกระทบต่อความกินดีอยู่ดีของประชาชน เช่น นโยบายสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น นโยบายสาธารณะมีเนื้อหาและผลของนโยบายที่ตามมาในการกำหนดชีวิตและอนาคตของประชาชน

ทินพันธ์ นาคะตะ (2525 อ้างใน สมพร เพ็ญจันทร์ , 2552 หน้า 6) ได้กล่าวไว้ว่านโยบายสาธารณะหมายถึง โครงการที่รัฐบาลบัญญัติขึ้นเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติในการจัดสรรคุณค่าต่างๆให้แก่สังคม

สรุป นโยบายสาธารณะ หมายถึง นโยบายที่กำหนดขึ้นโดยรัฐบาลเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยมีกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ ในการดำเนินโครงการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหานั้นๆ

2.2 การกำหนดนโยบายสาธารณะ

มยุรี อนุমানราชธน (2547 : 81 – 201) ได้อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายสาธารณะ ไว้ พอสรุปได้เป็นขั้นตอนดังนี้

2.2.1 การก่อตัวของประเด็นปัญหา การก่อตัวของประเด็นปัญหา สาธารณะเกี่ยวข้องกับการค้นหาหรือระบุประเด็นปัญหา ที่จะนำมากำหนดนโยบาย และนับว่าเป็นขั้นตอนแรกของการกำหนดนโยบายสาธารณะ

2.2.2 การกลั่นกรองประเด็นปัญหา หมายถึง กระบวนการคัดเลือกประเด็นปัญหาที่จะนำมากำหนดขอบเขตของประเด็นปัญหานโยบาย อาจดำเนินการได้ 3 วิธีดังนี้

1.) วิธีการกลั่นกรองประเด็นปัญหาแบบสมเหตุสมผล เป็นวิธีที่เน้นการระบุประเด็นปัญหาด้วยการวิเคราะห์ค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา

2.) วิธีการกลั่นกรองประเด็นปัญหาแบบไม่มีระเบียบ เป็นวิธีการที่เน้นความสำคัญของวัตถุประสงค์ที่มีอยู่หลายประการในการแก้ไขปัญหา

3.) วิธีการกลั่นกรองประเด็นปัญหาแบบผสมผสาน การกำหนดนโยบายสาธารณะส่วนใหญ่ใช้วิธีการผสมผสานกันหลายวิธี เพราะเป็นวิธีที่มีความเหมาะสมมากกว่า

2.2.3 การนิยามประเด็นปัญหา ในการนิยามประเด็นปัญหาโดยใช้ข้อเท็จจริงและค่านิยม การใช้ข้อเท็จจริงที่วัดได้เป็นตัวเลขแสดงผลลัพธ์และความเกี่ยวข้องของปัญหาที่เฉพาะเจาะจง ไม่ว่าจะเป็นขอบเขตของปัญหา ความรุนแรงของปัญหา ผลกระทบของปัญหา และความถี่ของการเปลี่ยนแปลงประเด็นปัญหา

2.2.4 การพยากรณ์ ในการกำหนดนโยบายสาธารณะจำเป็นต้องคาดคะเนผลได้ผลเสียของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น แล้วนำมากำหนดทางเลือกที่จะเป็นไปได้ในอนาคต เพื่อนำมาวางแผนการดำเนินงานนโยบายให้เหมาะสม โดยการตั้งข้อสมมติฐานเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาที่จะนำไปสู่การกำหนดนโยบาย

2.2.5 การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายควรแสดงผลลัพธ์ที่คาดหวัง การกำหนดวัตถุประสงค์สัมพันธ์กับขั้นตอนการก่อตัวของประเด็นปัญหา ขั้นตอนการกลั่นกรองประเด็นปัญหา ขั้นตอนการนิยามประเด็นปัญหา และขั้นตอนการพยากรณ์ และยังคงสัมพันธ์กับขั้นตอนการวิเคราะห์ทางเลือก ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ขั้นตอนการประเมินผลนโยบาย

2.2.6 การวิเคราะห์ทางเลือก ในการกำหนดนโยบายอาจมีทางเลือกหลายทางเพื่อนำมาใช้กำหนดนโยบาย ทางเลือกที่มีผู้สนับสนุนจะได้รับการพิจารณาในการกำหนดนโยบาย การวิเคราะห์ทางเลือกอย่างรอบด้านจะช่วยกำหนดทางเลือกได้มากขึ้น ในการประเมินทางเลือกต้องใช้เครื่องมือวิเคราะห์ทางเลือก เช่น การวิเคราะห์ต้นทุน – ผลได้ การวิเคราะห์ต้นทุน – ประสิทธิภาพ และการวิเคราะห์งบดุล เป็นต้น

2.3 ตัวแบบเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

มยุรี อนุมานราชธน (2547 : 47 – 63) ได้ศึกษาการกำหนดนโยบายสาธารณะโดยใช้แนวทางการศึกษาเชิงพรรณนา/ แนวนโยบายศึกษามักนิยมใช้ตัวแบบ (model) เพื่อศึกษาลักษณะและพัฒนาการของนโยบายสาธารณะ กระบวนการและสถาบันทางการเมือง เป็นฝ่ายการกำหนดนโยบาย ทำให้การเมืองเป็นปัจจัยสำคัญของกระบวนการนโยบายสาธารณะ ตัวแบบที่ใช้การศึกษากำหนดนโยบาย ได้แก่

2.3.1 ตัวแบบชนชั้นนำ นโยบายสะท้อนสิ่งที่เป็นความชอบของชนชั้นนำ การกำหนดนโยบายสาธารณะโดยเฉพาะในสังคมที่มีลักษณะปิดตัวเองค่อนข้างสูง มักอยู่ภายใต้

อิทธิพลทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและความต้องการของชนชั้นนำมากกว่าที่จะเป็นไปตามความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ของสังคม

2.3.2 ตัวแบบกลุ่ม นโยบายสาธารณะ เป็นผลลัพธ์ของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ในระบบการเมืองแบบพหุสังคมประชาธิปไตย ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มอิทธิพล และกลุ่มการเมืองจำนวนมากมาย กลุ่มเหล่านี้ทำหน้าที่เสมือนตัวเชื่อมระหว่างประชาชนกับรัฐบาลในการกำหนดนโยบายที่มีเนื้อหาเป็นไปตามความต้องการของกลุ่มต่างๆ

2.3.3 ตัวแบบสถาบัน นโยบายเป็นผลผลิตของสถาบัน สถาบันหมายถึงองค์การที่มีสถานภาพและมีอำนาจหรือความชอบธรรมในการตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของคนที่เกี่ยวข้อง ตัวแบบสถาบันมุ่งสนใจประเด็นว่า สถาบันใดที่มีอำนาจกำหนดนโยบายสาธารณะและการกำหนดนโยบายเรื่องใด

2.3.4 ตัวแบบระบบ เป็นการอธิบายให้เห็นว่านโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตของระบบการเมือง ระบบกลุ่มของการกระทำที่สัมพันธ์กัน ตัวแบบระบบใช้พิจารณาการดำเนินงานของระบบ การเคลื่อนไหวของระบบ และการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของระบบ การวิเคราะห์ระบบจึงมุ่งพิจารณาความสัมพันธ์ของปัจจัยนำเข้ากับระบบการเมืองก่อนที่จะออกมาเป็นปัจจัยนำออก คือ นโยบาย

2.3.5 ตัวแบบกระบวนการ ตัวแบบนี้อธิบายให้เห็นว่านโยบายเป็นกิจกรรมทางการเมือง โดยชี้ให้เห็นถึงกระบวนการ และพฤติกรรมทางการเมือง

2.3.6 ตัวแบบหลักเหตุผล ตัวแบบนี้อธิบายให้เห็นว่านโยบายเป็นผลอันเนื่องมาจากการตัดสินใจด้วยความมีเหตุผลเพื่อผลได้สูงสุด นโยบายที่ใช้หลักเหตุผลคือนโยบายที่ก่อผลได้สูงสุดแก่สังคม คำว่า ผลได้ทางสังคมสูงสุด หมายถึง นโยบายที่รัฐบาลตกลงใจเลือกให้ผลได้แก่สังคมมากกว่าต้นทุนที่ใช้จ่ายไป หรือเสียต้นทุนต่ำสุดเพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทน

2.3.7 ตัวแบบที่เหมาะสม การกำหนดนโยบายควรเน้นความสำคัญของนโยบายต้นแบบ ซึ่งได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญ นโยบายสาธารณะที่เหมาะสมต้องเริ่มต้นจากการสร้างระบบและวิธีการกำหนดนโยบายก่อน

2.3.8 ตัวแบบการเปลี่ยนแปลงในส่วนเพิ่ม พิจารณานโยบายว่าเป็นความต่อเนื่องของกิจกรรมต่างๆ ในอดีตของรัฐบาลโดยมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขนโยบายที่มีอยู่แล้ว นโยบายที่กำหนดขึ้นโดยใช้ตัวแบบการเปลี่ยนแปลงในส่วนเพิ่มจึงมีลักษณะอนุรักษนิยม เพราะ

มุ่งพิจารณานโยบายที่กำลังยกร่างในลักษณะเพิ่ม ลด หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบายเดิมที่มีอยู่แล้ว สาระสำคัญของตัวแบบการเปลี่ยนแปลงในส่วนเพิ่มเติมได้แก่

1). นโยบายที่ดีหรือเหมาะสมก็คือ นโยบายที่ผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่หรือทั้งหมดสามารถยอมรับร่วมกันได้มากที่สุด

2). กระบวนการกำหนดนโยบายเป็นกระบวนการสั่งสมความรู้จากประสบการณ์ของบุคคลและองค์การ/ สังคม/ ประเทศโดยส่วนรวม องค์ความรู้เกี่ยวกับนโยบายจาเพิ่มขึ้นที่ละเล็กละน้อยจากการลองผิดลองถูก

3). ผู้กำหนดนโยบายโดยใช้ตัวแบบการเปลี่ยนแปลงส่วนเพิ่ม จะต้องยอมรับเงื่อนไขต่อไปนี้

3.1) ไม่พยายามสร้างระบบการกำหนดนโยบายที่มุ่งให้เกิดความถูกต้องสมบูรณ์จากการตัดสินใจเพียงคนเดียว

3.2) กระบวนการกำหนดนโยบายตามตัวแบบนี้จะต้องมีการสำรวจข้อมูลเพื่อรับรู้ปัญหาและความต้องการขององค์การ/สังคม/ประเทศ มีการกำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้และการวิเคราะห์ทางเลือก อาศัยความรู้และประสบการณ์และวิธีการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการเช่นเดียวกับตัวแบบอื่นๆ

3.3) กระบวนการกำหนดนโยบายแบบการเปลี่ยนแปลงในส่วนเพิ่มนี้เน้นว่าการกำหนดนโยบายจะแปรผันตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เนื้อหาของนโยบายเปลี่ยนแปลงไปที่ละเล็กละน้อย

2.4 ความหมายของการวางแผน

สุรพงษ์ ปนาทกุล (2526 อ้างใน ศิริอร ชันธหัตถ์, 2536 , หน้า 57) ให้คำจำกัดความว่า การวางแผน คือการตกลงใจไว้เป็นการล่วงหน้าว่าจะทำอะไร จะทำอย่างไร จะทำเมื่อไร และใครจะเป็นผู้กระทำ การวางแผนเสมือนหนึ่งการทอดสะพานเชื่อมช่องว่างระหว่างจุดสองจุด คือจุด ปัจจุบัน กับจุดอนาคต

อนันต์ เกตุวงศ์ (2523 อ้างใน ศิริอร ชันธหัตถ์, 2536 , หน้า 57) ได้ให้ความหมายของการวางแผนว่า การวางแผน คือกิจกรรมหรืองานที่จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางสำหรับดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สรุป การวางแผนคือ การตกลงใจไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ทำเท่าไร ทำทำไม ทำเมื่อใด ทำที่ไหน ทำกับใคร ใครเป็นผู้ทำ และทำอย่างไร โดยใช้ปัจจัยต่างๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ เวลา และการจัดการมาประสานสัมพันธ์แล้วจัดเป็นระบบขึ้น

2.5 ประเภทของแผน

2.5.1 ประเภทตามระยะเวลา ถ้านำเวลามาจัดแบ่งอาจแบ่งได้ดังนี้

1) แผนระยะสั้น หมายถึงแผนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติการประมาณ 1 ปี หรือน้อยกว่า ตามปกติทุกหน่วยงานมักจะนิยมใช้แผนประจำปี เช่น หน่วยงานราชการ นิยมใช้แผนประจำปีที่เรียกว่า แผนตามบิงบประมาณ โดยเริ่มแผนตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนกันยายนของปีถัดไป เป็นต้น

2) แผนระยะปานกลาง หมายถึงแผนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติการมากกว่า 1 ปี ตามปกติจะอยู่ในช่วง 3-5 ปี ในเมืองไทยหน่วยงานที่ใช้แผนระยะปานกลาง ได้แก่หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ

3) แผนระยะยาว หมายถึงแผนที่มีระยะเวลา 5-10 ปี หน่วยงานที่นิยมใช้แผนประเภทนี้ ได้แก่ราชการทหาร ซึ่งจะต้องวางแผนอาวุธที่ทันสมัย สละสมกำลังอาวุธ สืบราชการลับ ดูความเคลื่อนไหวของฝ่ายตรงข้าม

4) แผนระยะยาวมาก หมายถึงแผนระยะยาวมาก คือช่วง 10-20 ปี

5) แผนกลิ้ง หมายถึง แผนระยะสั้นบวกกับแผนระยะปานกลาง หรือแผนระยะยาว แผนประเภทแผนกลิ้งจะมีการวางแผนทุกๆปี และแผนมีระยะเวลาการปฏิบัติการระยะยาว

2.5.2 ประเภทตามสถานที่

1.) แผนระดับชาติ อันได้แก่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2.) แผนระดับภาค อันได้แก่การแบ่งพื้นที่ประเทศไทยไปเป็นภาค เช่นแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แผนพัฒนาระดับภาคนี้ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของศูนย์พัฒนาภาค

3.)แผนระดับจังหวัด อันได้แก่แผนของแต่ละจังหวัด ยกเว้น

กรุงเทพมหานคร

4.)แผนระดับอำเภอ แผนระดับอำเภออยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ โดยมีนายอำเภอเป็นประธาน

2.5.3 ประเภทของแผนตามสายงาน

1.)แผนระดับชาติ หมายถึงแผนรวมของประเทศ

2.)แผนระดับกระทรวง หมายถึงแผนของกระทรวงต่างๆ

3.)แผนระดับกรม หรือสำนักงาน หมายถึง แผนย่อยของแผนระดับกระทรวงในหน่วยงานราชการต่างๆไปจะได้แก่แผนระดับกรมแต่บางหน่วยงานมีสำนักงานสังกัดอยู่กับสำนักนายกรัฐมนตรีหรือสังกัดอยู่กับสำนักงานปลัดกระทรวง จะเป็นแผนระดับสำนักงาน หรือถ้าเป็นรัฐวิสาหกิจก็จะมีแผนระดับองค์การ

4.)แผนระดับกองหรือแผนระดับฝ่าย ในหน่วยราชการหน่วยงานที่รองลงมาจากกรมคือ กอง จากกองจึงเป็นฝ่าย จากฝ่ายจึงเป็นงาน แต่ในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจหน่วยงานที่รองลงมาได้แก่ ฝ่าย - กอง - แผนก ตามลำดับ

การศึกษาแนวคิดนโยบายสาธารณะและการวางแผน มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัย เนื่องจาก การนำผลสำรวจความต้องการของประชาชน มาจัดทำแผน เพื่อเป็นนโยบายสาธารณะในการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม

3. แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม

รัฐสวัสดิการ (Welfare State) เป็นระบบทางสังคมที่รัฐบาลยื่นมือเข้าไปให้การช่วยเหลือแก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันโดยการให้สวัสดิการในด้านต่างๆเช่น หลักประกันด้านสุขภาพ โดยที่ทุกคนมีสิทธิได้รับบริการป้องกันและรักษาโรคฟรี หลักประกันด้านการศึกษา โดยที่ทุกคนมีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาโดยเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกัน หลักประกันด้านการทำงาน ซึ่งรัฐบาลจะต้องช่วยให้ทุกคนมีงานทำ หลักประกันด้านการชราภาพ รัฐบาลจะต้องให้หลักประกันด้านการบำนาญผู้สูงอายุทุกคน และหลักประกันด้านที่อยู่อาศัยที่ดินทำกิน เป็นต้น ซึ่งรัฐบาลจำเป็นจะต้องเข้าไปส่งเสริมเพื่อสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม

3.1 ความหมายของสวัสดิการสังคม

สุวรรณ รื่นยศ (2512, หน้า 2) ได้กล่าวว่า งานสวัสดิการสังคมมีความหมายครอบคลุมไปถึงการดำเนินการทุกอย่างของรัฐและเอกชน เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์หรือกลุ่มชนที่รวมกันเป็นสังคม เป็นชาติที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้ ให้มีความสุขทั้งทางกายและจิตใจ ให้มีปัจจัยอันจำเป็นแก่การดำรงชีพคือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ตลอดจนการบำบัดโรคภัยไข้เจ็บ การศึกษาอบรมตามสมควรแก่อัตภาพ และความรู้ที่จะทำมาหาเลี้ยงชีพโดยสุจริต เพื่อความสงบเรียบร้อยและความเป็นปึกแผ่นของสังคม

Encyclopaedia Britannica (1768:773 อ้างในสุเทพ เชาวลิต 2527, หน้า 3) ได้กล่าวว่า สวัสดิการสังคม หมายถึงการปฏิบัติจัดทำทั้งหลายไม่ว่าโดยส่วนราชการหรือเอกชน เป็นการปฏิบัติจัดทำเพื่อช่วยเหลือบุคคล ครอบครัว กลุ่มชน และชุมชนให้มีมาตรฐานการครองชีพอันดี มีสุขภาพและสังคมภาพที่น่าพึงพอใจ โดยมุ่งให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้และช่วยเหลือผู้อื่นในสังคมเดียวกันได้ต่อไป

(พ.ร.บ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2550) สวัสดิการสังคม (Social Welfare) หมายถึง ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองของความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรมและให้เป็นไปตามมาตรฐานทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงาน และการมีรายได้ นั้นหนทางการระดมการยุติธรรมและบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับและการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ

วิจิตร ระวิวงศ์ (2532, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของสวัสดิการสังคมว่า หมายถึง กิจกรรมที่รัฐบาลและเอกชนทุกระดับจัดให้มีขึ้นทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อป้องกันการความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนโดยอาศัยผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้จากหลายสาขา ไม่เฉพาะแต่นักสังคมสงเคราะห์เท่านั้น ทั้งนี้จุดศูนย์กลางของงานสวัสดิการสังคม คือ ประชาสังคม โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีและมีหลักประกัน งานสวัสดิการสังคมไม่เพียงแต่จะช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาแก่บุคคลที่ประสบความเดือดร้อนเท่านั้น แต่ยังกินความรวมถึงมาตรการป้องกันและส่งเสริมสวัสดิการสังคมให้ดีขึ้นด้วย ประการที่สำคัญ สวัสดิการสังคมถือเป็นส่วนหนึ่งของงานพัฒนาสังคม

นอกจากนี้ วิจิตร ระวังวงศ์ (2532, หน้า 3-4) ยังให้ความเห็นว่าสวัสดิการสังคมมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคมในฐานะที่เป็นเป้าหมายหนึ่งของการพัฒนาสังคม ดังนั้นสวัสดิการสังคมยังอาจหมายถึงการกำหนดนโยบายสังคมโดยรัฐที่จะมีผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การประกันสังคม การประชาสงเคราะห์ บริการสังคม

กล่าวโดยสรุป สวัสดิการสังคมเป็นเรื่องเกี่ยวกับระบบการจัดบริการสวัสดิการสังคม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมและพัฒนาสังคม รวมถึงการส่งเสริมการมั่นคงทางสังคม เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีมาตรฐาน โดยบริการดังกล่าวจะต้องตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชนให้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การจัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุจะประกอบไปด้วย หน่วยบริการของรัฐหลักประกันทางด้านรายได้ และหลักประกันด้านการเข้าถึงบริการพื้นฐานจำเป็น

3.2 องค์ประกอบของสวัสดิการสังคม

ระพีพรรณ คำหอม (2545, หน้า 15) ได้จำแนกองค์ประกอบของสวัสดิการสังคมโดยทั่วไปว่ามีการใช้ใน 2 ลักษณะคือ ลักษณะกว้างและลักษณะแคบ ดังนี้

3.2.1 องค์ประกอบของสวัสดิการสังคมในลักษณะกว้างๆแบ่งเป็น 7 ด้าน ได้แก่

- 1.) การศึกษา (Education)
- 2.) สุขภาพอนามัย (Health)
- 3.) ที่อยู่อาศัย (Housing)
- 4.) การทำงานและการมีรายได้ (Employment and income maintenance)
- 5.) ความมั่นคงทางสังคม (Social security)
- 6.) บริการสังคม (Social services)
- 7.) นันทนาการ (Recreation)

3.2.2 องค์ประกอบของสวัสดิการสังคมในลักษณะแคบๆ แบ่งตามพระราชบัญญัติความมั่นคงทางสังคม ของประเทศสหรัฐอเมริกาแบ่งเป็น 3 บริการได้แก่

- 1.) บริการประกันสังคม (Social insurance)
- 2.) บริการสงเคราะห์ประชาชน บริการประชาสงเคราะห์ / บริการสาธารณูปการ (Public assistance)
- 3.) บริการสังคม (Social services)

ดังนั้นองค์ประกอบของสวัสดิการสังคมในลักษณะกว้าง 7 ด้าน และแคบ 3 ด้าน จะขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ของนักสวัสดิการสังคม สำหรับในสังคมไทยนำมาใช้ทั้ง 2 ลักษณะทั้งด้านกว้างและด้านแคบ แต่โดยทั่วไปสังคมไทยมักจะรู้จักบริการสวัสดิการสังคมในลักษณะแคบมากกว่า โดยบริการประกันสังคมถือเป็นบริการที่นำไปสู่การสร้าง ความมั่นคงทางสังคม ปัจจุบันรัฐบาลพยายามที่จะใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของสังคม ชุมชน องค์กรภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชนเข้ามาร่วมรับผิดชอบในระบบสวัสดิการสังคมเพิ่มมากขึ้น

3.3 รูปแบบสวัสดิการสังคม

Titmuss (1974:31-33 อ้างในวันทนี วาสิกะสิน 2553, หน้า 3-4) ให้ความเห็นว่า สวัสดิการ เป็นคำที่มีความหมายกว้างมาก โดยกินความตั้งแต่มาตรการทางภาษีอากร การให้ผลตอบแทนจากการทำงานในอาชีพต่างๆ มาตรการด้านการเงิน การคลัง ขึ้นๆตลอดจนการให้บริการแก่ชุมชนและการแทรกแซงของรัฐในกรณีต่างๆอย่างไรก็ตาม Titmuss ได้แบ่งรูปแบบของการจัดสวัสดิการสังคมออกเป็น 3 รูปแบบกว้างๆ ได้แก่

3.3.1 รูปแบบ “ส่วนที่เหลือ” หรือ แบบ “เก็บตก” ได้แก่ การจัดสวัสดิการที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่า บุคคลในสังคมจะได้รับการตอบสนองความต้องการ โดยแหล่งตอบสนองความต้องการของสังคมที่สำคัญสองแหล่ง คือ ตลาดและครอบครัว โดยรูปแบบนี้จะปล่อยให้ประชาชนที่ประสบปัญหาเดือนร้อนหรือมีความต้องการทางสังคมช่วยเหลือตนเองเป็นส่วนใหญ่

3.3.2 รูปแบบ “สัมฤทธิ์ผลทางอุตสาหกรรม” เป็นการมองสวัสดิการสังคมเสมือนเป็นกลไกสำคัญกลไกหนึ่งในระบบเศรษฐกิจ สวัสดิการสังคมตามรูปแบบนี้จะถูกใช้ให้เป็นเครื่องตอบแทนแก่ผู้ที่เป็นกำลังในการผลักดันระบบเศรษฐกิจ โดยใช้มาตรการทางด้านภาษี

อาการและการเงินการคลัง ตลอดจนผลตอบแทนในอาชีพเป็นสิ่งตอบสนองความต้องการของบุคคลที่เป็นกำลังการผลิต นอกจากนี้รูปแบบนี้ยังเป็นการกระตุ้นค่านิยมด้านการทำงานและเป็นการสร้างความชอบธรรมแก่ผู้ที่มีทักษะการทำงานที่ดีกว่าในการได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่าและสามารถตอบสนองความต้องการของคนในสังคมได้ทั่วถึงกว่าแบบแรก

3.3.3 รูปแบบ "สถาบัน" โดยถือว่าสวัสดิการสังคมเป็นสถาบันสังคม สถาบันหนึ่งแม้สังคมนั้นจะถือว่าเป็นสังคมที่มีเสถียรภาพแล้วก็ตาม สวัสดิการแบบนี้ก็ยังคงทำหน้าที่ให้ระบบสังคมดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ขณะที่ระบบเศรษฐกิจตลาดเสรีสร้างความไม่เป็นธรรมทางสังคม เศรษฐกิจ อันเป็นธรรมชาติที่ยากจะหลีกเลี่ยงได้

การศึกษาแนวคิดสวัสดิการสังคม มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเนื่องจาก สวัสดิการสังคมเป็นความต้องการของประชาชนทุกคนที่ต้องการให้ภาครัฐจัดสวัสดิการให้ เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชน และการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม

4. ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

เทศบาลตำบลบางระกำเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล พ.ศ. 2542 มีพื้นที่ 3.1 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ระหว่างฝั่งขวาของแม่น้ำยมกับทางหลวงจังหวัด หมายเลข 1065บริเวณหมู่ที่ 7 ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ตามแนวทางหลวงตั้งแต่เชิงสะพานข้ามแม่น้ำยมไปบรรจบกับทางแยกไปอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ระยะทางห่างจากจากจังหวัดพิษณุโลกถึงเทศบาลตำบลบางระกำ 17 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯ 370 กิโลเมตร มีจังหวัดใกล้เคียงคือจังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดพิจิตร

4.1 อาณาเขตติดต่อ

4.1.1ทิศเหนือ ติดกับแม่น้ำยมตอนบน ต. บางระกำ อ. บางระกำ

4.1.2ทิศใต้ ติดกับบ้านไร่ในตง บ้านคลองวัดไร่ และบ้านไร่กลาง ต. บางระกำ อ. บางระกำ

4.1.3ทิศตะวันออก แม่น้ำยมตอนล่าง ต. บางระกำ อ. บางระกำ

4.1.4 ทิศตะวันตก บ้านหนองเขาควาย ต. บางระกำ อ.บางระกำ

4.2 สภาพภูมิประเทศ

เทศบาลตำบลบางระกำ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง ติดกับแม่น้ำยม ลักษณะสภาพพื้นที่โดยทั่วไปของเทศบาลตำบลบางระกำ มีลักษณะเป็นชุมชนหนาแน่นประชาชนส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้าง

4.3 โครงสร้างพื้นฐาน

เทศบาลตำบลบางระกำ มีระบบการคมนาคมขนส่งที่สำคัญ คือ ทางบก โดยใช้ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 1065 เป็นถนนสายหลัก

4.3.1 การบริการกระแสไฟฟ้า ในเขตเทศบาลตำบลบางระกำ อยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคซึ่งสามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึงทุกครัวเรือน ส่วนบริการไฟฟ้าสาธารณะ ในเขตเทศบาลตำบลบางระกำสามารถให้บริการครอบคลุมพื้นที่ในเขตเทศบาล ทั้งหมด

4.3.2 การบริการน้ำประปา ในเขตเทศบาลตำบลบางระกำ อยู่ในความรับผิดชอบของการประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งสามารถให้บริการครบทุกหลังคาเรือน

4.4 ลักษณะทางสังคม

สภาพสังคมมีลักษณะเป็นสังคมเมืองสองข้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1065 และสังคมเกษตรกระจายตัวออกไปจากสองข้างถนน ในเขตเทศบาลตำบลบางระกำ มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 5,265 คนแยกเป็นชาย 2,581 คน หญิง 2,684 คน จำนวนครัวเรือน 1,616 ครัวเรือน

4.5 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจโดยรวมของเทศบาลตำบลบางระกำ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย และรับจ้าง

4.5.1 การพาณิชย์และบริการ

1.)สถานประกอบการด้านพาณิชย์ยกรรม ได้แก่

- 1.1) สถานีบริการน้ำมัน จำนวน 2 แห่ง
 1.2) ตลาดสด จำนวน 1 แห่ง
 1.3) ร้านค้าทั่วไป จำนวน 125 แห่ง

2.) สถานประกอบการเทศบาลนิคม ได้แก่

- 2.1) โรงฆ่าสัตว์ จำนวน 1 แห่ง
 2.2) สถานธนาบาล (โรงรับจำนำ) จำนวน 1 แห่ง

3.) สถานประกอบการด้านบริการ ได้แก่

- 3.1) ธนาคาร จำนวน 3 แห่ง
 3.2) สถานที่จำหน่ายอาหารตาม พ.ร.บ. สาธารณสุข
 จำนวน 24 แห่ง

4.) การอุตสาหกรรม มีอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ได้แก่

- 4.1) โรงงานน้ำปลา จำนวน 1 แห่ง
 4.2) โรงงานน้ำแข็ง จำนวน 1 แห่ง

5.) สถานที่ราชการ ได้แก่

- 5.1) โรงพยาบาลบางระกำ จำนวน 1 แห่ง
 5.2) สาธารณสุขอำเภอบางระกำ จำนวน 1 แห่ง
 5.3) สถานีตำรวจภูธรอำเภอบางระกำ จำนวน 1 แห่ง
 5.4) อำเภอบางระกำ จำนวน 1 แห่ง
 5.5) วัดสุนทรประดิษฐ์ จำนวน 1 แห่ง
 5.6) เทศบาลตำบลบางระกำ จำนวน 1 แห่ง

4.4 การให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วมของเทศบาล ตำบลบางระกำ

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้
ประสบอุทกภัยที่ได้รับความเดือดร้อน โดยดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายุทกภัย
และวาตภัย ประจำปี ๒๕๕๔ และดำเนินการตามคู่มือการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทกภัย ฯ
โดยได้ดำเนินการเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทกภัยดังต่อไปนี้

4.4.1 จัดทำแผนเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทกภัย และวาตภัยใน
เขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ

4.4.2 จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหายุทกภัย และวาตภัย
ประจำปี 2554

4.4.3 ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและ
แก้ไขปัญหายุทกภัย และวาตภัย เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขต
เทศบาลตำบลบางระกำ

1.) คำสั่งแต่งตั้งที่ 152 / 2554 เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะ
กิจแก้ไขปัญหายุทกภัย และวาตภัย ประจำปี 2554 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการรับ
สถานการณ์ และการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย และวาตภัย

4.4.4 ออกคำสั่งแต่งตั้งให้พนักงานป้องกันฯ เตรียมความพร้อมในการให้
ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย

4.4.5 ดำเนินการตามแผนเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทกภัย และ
วาตภัย ประจำปี 2554 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.) จัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ ยานพาหนะ เพื่อเตรียมความ
พร้อมในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบ อุทกภัย และวาตภัย

1.1) ซ่อมบำรุงเครื่องสูบน้ำ ที่ชำรุดเสียหาย จำนวน 4
เครื่องให้สามารถใช้งานได้ตามปกติ

1.2) เตรียมความพร้อมหน่วยเคลื่อนที่เร็วช่วยเหลือผู้
ประสบอุทกภัยรถยนต์ จำนวน 1 คัน

1.3) เตรียมความพร้อมรถพยาบาลพร้อมอุปกรณ์
จำนวน 1 คัน

1.4) เรือท้องแบน จำนวน 1 ลำ

1.5) เครื่องสูบน้ำ จำนวน 6 ตัว

1.6) เสื่อชูชีพ จำนวน 10 ตัว

1.7) ห่วงยาง จำนวน 2 อัน

1.8) เครื่องปั่นไฟ จำนวน 2 เครื่อง

1.9) เสื่อยไฟฟ้า จำนวน 1 ตัว

1.10) สำรองน้ำมันเชื้อเพลิง เต็มเครื่องสูบน้ำ
เครื่องยนต์เรือ เครื่องปั่นไฟ และยานพาหนะ

1.11) เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ อาทิเช่น จอบ , พลั่ว , ปู่ง
กีดลอนปอนด์ , มีด , สายพ่วงแบตเตอรี่ ทุญแจคอกม้า , สปอร์ตไลท์ ฯลฯ

4.4.6 ออกคำสั่งแต่งตั้งให้พนักงานป้องกันฯ เตรียมพร้อมในการให้ความ
ช่วยเหลือผู้ประสบ อุทกภัย และวาตภัย

1.) คำสั่งแต่งตั้งที่ 212 /2554 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานป้องกันฯ
เข้าปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย ประจำปีงบประมาณ 2554 ให้เตรียมความพร้อม
เฝ้าระวังสถานการณ์อุทกภัย ตั้งแต่วันที่ 13 - 16 สิงหาคม 2554 เวลา 08.00 – 18.00 น.

2.) คำสั่งแต่งตั้งที่ 217 /2554 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานป้องกันฯ
เข้าปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย ประจำปีงบประมาณ 2554 ให้เตรียมความพร้อม
เฝ้าระวังสถานการณ์อุทกภัย ตั้งแต่วันที่ 19 - 24 สิงหาคม 2554 เวลา 08.00 – 18.00 น.

4.4.7 ขออนุมัติจัดซื้อ - จัดจ้าง เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องอุปโภคบริโภคเพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา อุทกภัย และ วาตภัย

- 1.) ขออนุมัติจัดซื้อเครื่องสูบน้ำ(พญานาค) จำนวน 3 ตัว ติดตั้งสูบน้ำให้ผู้ประสบอุทกภัย
- 2.) ขออนุมัติจัดซื้อปั้มหอยโข่ง จำนวน 2 ตัว ติดตั้งสูบน้ำให้ผู้ประสบอุทกภัย
- 3.) ขออนุมัติจัดซื้อไม้ยูคาลิปตัส เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ในชุมชนปากคลองชุมชนโรงเรือ ชุมชนวัดศรีสุนทร และชุมชนบ้านเหนือ รวมจำนวน 3,200 ท่อน
- 4.) ขออนุมัติจัดซื้อทราย ไว้บรรจลงในกระสอบ ทำคันกั้นน้ำ และอุดท่อระบายน้ำ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย รวมจำนวน 7 คันรถ
- 5.) ขออนุมัติจัดซื้อดิน ไว้เทปิดกั้นน้ำที่กัดเซาะถนน เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย รวมจำนวน 2 คันรถ
- 6.) ขออนุมัติจัดซื้อกระสอบทราย ไว้บรรจทราย ทำคันกั้นน้ำ และอุดท่อระบายน้ำ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย รวมจำนวน 4,600 ใบ

4.4.8 ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย และวาตภัย

- 1.) ขอความอนุเคราะห์ถุงยังชีพ จากบริษัทเทสโก้ โลตัส จำนวน 500 ชุด
- 2.) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานถุงยังชีพ จำนวน 292 ชุด
- 3.) ขอความอนุเคราะห์ถุงยังชีพ จากองค์การบริหารส่วนจังหวัด พิษณุโลกร่วมกับบริษัทโตโยต้ามอเตอร์ จำนวน 640 ชุด

4.4.9 ดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาคูทกภัย และวาทภัยเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชน

1.) มอบถุงยังชีพจากบริษัทเทสโก้ โลตัส ให้แก่ผู้ประสบอุทกภัย จำนวน 500 ราย เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2554 ณ ศูนย์อเนกประสงค์ฯ

2.) มอบถุงยังชีพพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้แก่ผู้ประสบอุทกภัยจำนวน 292 ราย เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2554 ณ โรงเรียนปอวิทย์ฯ

3.) มอบถุงยังชีพจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ร่วมกับบริษัทโตโยต้า ให้แก่ผู้ประสบอุทกภัย จำนวน 300 ราย เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2554 ณ โรงเรียนปอวิทย์ฯ

4.) มอบถุงยังชีพจากเทศบาลตำบลบางระกำ ให้แก่ผู้ประสบอุทกภัยจำนวน 342 ราย เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2554 ณ ศูนย์อเนกประสงค์

4.4.10 การดำเนินงานขณะเกิดภัยน้ำท่วม

1.) งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กองช่าง และ กองสวัสดิการสังคม ออกสำรวจสถานที่ราชการ บ้านเรือนประชาชน ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย รวมถึงระบบสาธารณูปโภค ถนน เขื่อน ประตูระบายน้ำ ฯลฯ ตลอดจนความต้องการของประชาชนที่ขอความช่วยเหลือมายังเทศบาลตำบลบางระกำ

2.) กองคลังดำเนินการตรวจสอบระเบียบในการเบิกจ่ายและวางฎีกาให้เป็นไปตามระเบียบฯ

3.) งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ออกสำรวจ และตรวจตราดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลบางระกำ มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัย เนื่องจากชีวิตความเป็นอยู่ลักษณะทางสังคมต่างๆของประชาชนในเขตเทศบาล สามารถบอกถึงความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้

5.แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

5.1 ทัศนคติการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมอันเนื่องมาจากพระราชดำริตามแนวทางการบริหารจัดการด้านน้ำท่วมฉับ (Flood Management)

ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตรมรสุม มีฝนตกชุกและปริมาณน้ำฝนสูง จึงเกิดปัญหาน้ำท่วมอยู่ในหลายพื้นที่เกือบทุกภูมิภาค พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระปรีชาญาณห่วงใยในปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ มา และทรงวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ที่ประสบปัญหาน้ำท่วมและทรงคำนึง ถึงการเลือกใช้วิธีการต่างๆ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสมรรถนะของกำลังเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ตลอดจนงบประมาณค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วย

5.2 วิธีการต่างๆ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมคือ

5.2.1 การก่อสร้างคันกันน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วมซึ่งเป็นวิธีการดั้งเดิมแต่ครั้งโบราณโดยการก่อสร้างคัน ดินกันน้ำขนาดที่เหมาะสมขนานไปตามลำน้ำห่างจากขอบตลิ่งพอสมควร เพื่อป้องกันมิให้น้ำล้นตลิ่งไปท่วมในพื้นที่ต่างๆ ด้านใน เช่น คันกันน้ำโครงการมูโนะ และโครงการปีเหล็งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น

5.2.2 การก่อสร้างทางผันน้ำ เพื่อผันน้ำทั้งหมดหรือบางส่วนที่ล้นตลิ่งท่วมท้นให้ออกไป โดยการก่อสร้างทางผันน้ำหรือชุดคลองสายใหม่เชื่อมต่อกับลำน้ำที่มีปัญหาน้ำท่วม โดยให้น้ำไหลไปตามทางผันน้ำที่ขุดขึ้นใหม่ไปลงลำน้ำสายอื่น หรือระบายออกสู่ทะเลตามความเหมาะสม ซึ่งการดำเนินการสนองพระราชดำริวิธีนี้ ดำเนินการโดยกรมชลประทาน ในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมจากแม่น้ำโก-ลก เข้ามาท่วมไร่นาของราษฎรเสียหายหลายหมื่นไร่ทุกปี การขุดคลองมูโนะได้ช่วยบรรเทาหลงได้เป็นอย่างดี

5.2.3 การปรับปรุงและตกแต่งสภาพลำน้ำ เพื่อให้ลำน้ำที่ท่วมทะลักสามารถไหลไปตามลำน้ำได้สะดวกหรือช่วยให้กระแสน้ำไหล เร็วยิ่งขึ้น อันเป็นการบรรเทาความเสียหายจากน้ำท่วมขังได้ โดยใช้วิธีการดังนี้

- 1.) ขุดลอกลำน้ำตื้นเขินให้น้ำไหลสะดวกขึ้น
- 2.) ตกแต่งดินตามลาดตลิ่งให้เรียบมิให้เป็นอุปสรรคต่อทางเดิน

ของน้ำ

3.) กำจัดวัชพืช ผักตบชวา และรื้อทำลายสิ่งกีดขวางทางน้ำไหล
ให้ออกไปจนหมดสิ้น

4.) หากลำน้ำคุดโค้งมาก ให้หาแนวทางขุดคลองใหม่เป็นลำน้ำ
สายตรงให้น้ำไหลสะดวก

5.) การก่อสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำเป็นมาตรการป้องกันน้ำท่วมที่
สำคัญประการหนึ่ง

5.3 ลักษณะและวิธีการของโครงการแก้มลิง

5.3.1 ดำเนินการระบายน้ำออกจากพื้นที่ตอนบนให้ไหลไปตามคลองในแนวเหนือ-
ใต้ลงคลอง พักน้ำขนาดใหญ่ที่บริเวณชายทะเล เช่น คลองชายทะเลของฝั่งตะวันออก ซึ่งจะทำ
หน้าที่เป็นบ่อเก็บน้ำขนาดใหญ่ คือ แก้มลิง ต่อไป

5.3.2 เมื่อ ระดับน้ำทะเลลดต่ำกว่าระดับน้ำในคลอง ก็ทำการระบายน้ำจาก
คลองดังกล่าวออกทางประตูระบายน้ำ โดยใช้หลักการทฤษฎีแรงโน้มถ่วงของโลก (Gravity Flow)
ตามธรรมชาติ

5.3.3 สูบน้ำออกจากคลองที่ทำหน้าที่ แก้มลิง นี้ ให้ระบายออกในระดับต่ำที่สุด
ออกสู่ทะเล เพื่อจะได้ทำให้น้ำตอนบนค่อยๆ ไหลมาเองตลอดเวลาส่งผลให้ปริมาณน้ำท่วมพื้นที่ลด
น้อยลง

5.3.4 เมื่อระดับน้ำทะเลสูงกว่าระดับน้ำในลำคลองให้ทำการปิดประตูระบายน้ำ
เพื่อป้องกันมิให้น้ำย้อนกลับ โดยยึดหลักน้ำไหลทางเดียว (One Way Flow)

5.4 หลักการ 3 ประเด็น ที่โครงการแก้มลิงจะสามารถมีประสิทธิภาพบรรลุผลสำเร็จตาม
แนวพระราชดำริ คือ

5.4.1 การพิจารณาสถานที่ที่จะทำหน้าที่เป็นบ่อพักและวิธีการชักน้ำท่วมไหลเข้าสู่บ่อพัก
น้ำ

5.4.2 เส้นทางน้ำไหลที่สะดวกต่อการระบายน้ำเข้าสู่แหล่งที่ทำหน้าที่บ่อพักน้ำ

5.4.3 การระบายน้ำออกจากบ่อพักน้ำอย่างต่อเนื่อง

จาก หลักการข้างต้น การสนองพระราชดำริจึงดำเนินการพิจารณาจากการใช้ลำคลองหนองบึงธรรมชาติ หรือพื้นที่ว่างเปล่านำมาใช้เป็นบ่อพักน้ำแหล่งน้ำที่จะนำน้ำเข้าบ่อพักและระบายน้ำออกจากบ่อพักน้ำตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ซึ่งผลการดำเนินการศึกษาและพิจารณากำหนดรูปแบบของโครงการแล้วสามารถแบ่งออก ได้เป็น 2 ส่วน คือ

1.)โครงการแก้มลิงฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา ทำการรับน้ำในพื้นที่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา นับตั้งแต่จังหวัดสระบุรี พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร มาตามคลองสายต่างๆ โดยใช้คลองชายทะเลที่ตั้งอยู่ริมทะเลด้านจังหวัดสมุทรปราการ ทำหน้าที่เป็นบ่อพักน้ำหรือรับน้ำ และพิจารณาหนองบึงหรือพื้นที่ว่างเปล่าตามความเหมาะสม เป็นบ่อพักน้ำเพิ่มเติมโดยใช้คลองธรรมชาติในแนวเหนือ-ใต้ เช่น คลองพระองค์ไชยнушит คลองบางปลา คลองด่าน คลองบางปิ้ง คลองตำหรุ คลองชายทะเล เป็นแหล่งระบายน้ำเข้าและออกจากบ่อพักน้ำ

2.)โครงการแก้มลิงในพื้นที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ทำหน้าที่รับน้ำในพื้นที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่จังหวัดอ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นครปฐม กรุงเทพมหานคร และสมุทรสาคร ไปคลองมหาชัย-สนามชัยและแม่น้ำท่าจีน เพื่อระบายออกสู่ทะเลด้านจังหวัดสมุทรสาคร

นอกจากสภาพพื้นที่ทั่วไปแถบนั้นยังไม่มีคันกันน้ำริมฝั่งเจ้าพระยาและคันกันน้ำขนานกับชายทะเลแล้ว คลองต่างๆ ที่มีทางน้ำไหลเชื่อมต่อกับชายทะเลแล้ว คลองต่างๆ ที่มีทางน้ำไหลเชื่อมต่อกับชายทะเลก็ยังไม่มีการควบคุมเพียงพอ ดังนั้นเมื่อน้ำทะเลมีระดับสูงขึ้น จึงหมุนไม่ให้น้ำจืดไหลออกจากทะเลหรือไหล ออกทะเลได้ช้ามากก่อให้เกิดภาวะน้ำท่วมรุนแรงหรือท่วมขังนานวันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริเพื่อให้การระบายน้ำท่วมออกทะเลเร็วขึ้นด้วยวิธีต่างๆ คือโครงการแก้มลิง แม่น้ำท่าจีนตอนล่าง ซึ่งใช้หลักในการควบคุมน้ำในแม่น้ำท่าจีน คือ เปิดระบายน้ำจำนวนมากลงสู่อ่าวไทยเมื่อระดับน้ำทะเลต่ำ ปิดกั้นไม่ให้ น้ำจากด้านท้ายน้ำไหลรुक้าเข้าไปในแม่น้ำเมื่อน้ำทะเลมีระดับ สูง ถือเป็นโครงการอันเภกประสงค์ที่สำคัญยิ่งในอนาคตด้วย นอกจากช่วยบรรเทาอุทกภัยให้กับพื้นที่บางส่วนของตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่ตอนใต้ทางรถไฟสายใต้มาแล้ว ยังจะช่วยป้องกันการรุกค้ำของน้ำเค็มเข้าไปในแม่น้ำท่าจีนช่วงฤดูแล้ง ระหว่างเดือนมกราคม-พฤษภาคม โดยสามารถนำน้ำไปใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และอุปโภคบริโภคได้อีกด้วย พื้นที่ทั้งหมดนี้จะทำหน้าที่รับน้ำและน้ำท่วมขังจากพื้นที่ตอนบนมาเก็บไว้พร้อม กับระบายลงสู่อ่าวไทยตามจังหวะการขึ้น-ลง

ของระดับน้ำทะเลโดยอาศัยแรงโน้มถ่วงของโลกและการสูบน้ำที่เหมาะสมและสอดคล้องกัน โดยจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในระบายน้ำตามคูคลองธรรมชาติต่างๆ ในช่วงฤดูฝน และช่วยป้องกันการรुक้าของน้ำเค็มมิให้ไหลเข้าไปในแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ การเกษตร รวมทั้งสามารถเก็บกักน้ำจืดไว้ด้านเหนือประตูระบายน้ำ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้อีกด้วย

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัย เนื่องจากเป็นแนวทางในการเขียนแผนเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาน้ำท่วมอย่างยั่งยืน

6.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 เมฆิน มะโนแก้ว ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การแก้ไขปัญหามการบริหารจัดการน้ำท่วมของ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ถึงวิธีการแก้ไขปัญหและข้อจำกัดในการบริหารจัดการน้ำท่วมของ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสำรวจถึงผลกระทบจากปัญหาน้ำท่วมที่ประชาชนได้รับ เพื่อแสวงหาแนวทางประสานความร่วมมือ จากหน่วยงาน องค์การ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมภายในองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม จากการศึกษาพบว่า ข้อจำกัดและปัญหาในการแก้ไขปัญหาคือเรื่องงบประมาณไม่เพียงพอ ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วมสูง ขาดแคลน อาหารสะอาด

6.2 อรษา คชสีห์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการการออกกำลังกาย ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชวมงคล การศึกษาวิจัยมรวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการออกกำลังกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชวมงคล และการเปรียบเทียบความต้องการการออกกำลังกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชวมงคลในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ผลการศึกษาวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชวมงคลมีความต้องการการออกกำลังการอยู่ในระดับมาก และการเปรียบเทียบกันระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยราชวมงคลในเขตพื้นที่ กรุงเทพฯและปริมณฑล ไม่มีความแตกต่างกันมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันทางด้านเวลา

6.3 สมหมาย สราญจิตร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการด้านการศึกษาของ แรงงานภาคอุตสาหกรรมในสถานประกอบการขนาดใหญ่ จังหวัดสิงห์บุรี การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความต้องการด้านการศึกษาของแรงงานภาคอุตสาหกรรมในสถานประกอบการขนาดใหญ่ จังหวัดสิงห์บุรี ในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อปรับปรุงชีวิต

ครอบครัวให้ดีขึ้น การศึกษาเพื่อปรับปรุงชุมชนที่คนอยู่อาศัย การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ และเปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษาของแรงงานภาคอุตสาหกรรมในสถานประกอบการขนาดใหญ่ จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และรายได้ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นแรงงานภาคอุตสาหกรรมในสถานประกอบการขนาดใหญ่ จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 371 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามแนวความคิดของคুমส์ ซึ่งประกอบด้วยความต้องการด้านการศึกษาใน 4 ด้านคือ ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการศึกษาเพื่อปรับปรุงชีวิตครอบครัวให้ดีขึ้น ด้านการศึกษาเพื่อปรับปรุงชุมชนที่คนอยู่อาศัย ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ จากการศึกษาพบว่า ระดับความต้องการการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

7. กรอบแนวความคิด

จากการศึกษางานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้ศึกษาวิจัยได้จัดทำตารางเพื่อแสดงถึงความเกี่ยวข้องระหว่างแนวคิดกับความต้องการของประชาชนผู้ประสภภัยน้ำท่วมและการจัดทำแผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสภภัยน้ำท่วม

ตารางที่ 1 แสดงถึงความเกี่ยวข้องระหว่างแนวคิดกับความต้องการของผู้ประสภภัยน้ำท่วมและการจัดทำแผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสภภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

แนวคิด ความต้องการ แผน ยุทธศาสตร์	แนวคิด เกี่ยวกับ ความ ต้องการ ของ มนุษย์	แนวคิด เกี่ยวกับ นโยบาย สาธารณะ และการ วางแผน	แนวคิด เกี่ยวกับ สวัสดิการ สังคม	ข้อมูลทั่วไป ของ เทศบาล ตำบลบาง ระกำ	แนวคิด เกี่ยวกับการ แก้ไขปัญหา น้ำท่วม	งานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง
ความต้องการ พื้นฐานของ มนุษย์	✓			✓		✓
ความต้องการ ด้านสวัสดิการ สังคม			✓			
ความต้องการใน ด้านหลักประกัน ความเสียหาย			✓			
ความต้องการ ด้านสุขภาพ (ร่างกาย)			✓			
ความต้องการ ด้านสุขภาพ (จิตใจ)			✓			
ความต้องการ ด้านการแก้ไข ปัญหาน้ำท่วม					✓	✓
การจัดทำแผน เพื่อตอบสนอง ความต้องการ ของผู้ประสภภัย น้ำท่วม		✓				

ในการวิจัยเรื่อง การสำรวจความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วมและจัดทำแผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางระกำ อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก ผู้วิจัยทำการศึกษาพบว่า ตัวแปร 2 ตัวแปร คือ ความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม และการจัดทำแผน ซึ่งสามารถทำกรอบแนวคิดได้ ดังนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1.รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามกับผู้ประสภักย์น้ำท่วม ในพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอ บางระกำ จังหวัดพิษณุโลก และการสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมายคือ ปลัดเทศบาลตำบลบางระกำ และ หัวหน้างานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลบางระกำ

2.ประชากร/กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ทำการศึกษา

2.1 พื้นที่ทำการศึกษาพื้นที่ เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

2.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นนี้จะประกอบไปด้วย

2.2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นนี้ คือ ผู้ประสภักย์น้ำท่วมในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก จากจำนวนผู้ประสภักย์น้ำท่วมทั้งหมดทั้งหมด 327ราย ได้มีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้ประสภักย์น้ำท่วมในการวิจัย จากการคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

E = ความขาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง
(0.05)

$$\begin{aligned} \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{327}{1 + 327(0.05)^2} \\ &= 180.413 \end{aligned}$$

ดังนั้นจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ประสภักย์น้ำท่วมในเขตพื้นที่เทศบาล บางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลกจำนวน 180 ราย จากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบ บังเอิญ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการ

จากการเก็บข้อมูลจริง กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล ได้มีการอพยพย้ายถิ่นฐาน ไปประกอบอาชีพ ย้ายถิ่นฐานเนื่องจากที่อยู่อาศัยได้รับความเสียหายจากการเกิดน้ำท่วม ฯลฯ ซึ่งผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้จริงจำนวน 100 ราย

2.2.2 กลุ่มเป้าหมายสำหรับการให้ข้อมูลเพื่อยืนยันร่างแผน คือ ปลัดเทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 1 คน และ หัวหน้างาน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลบางระกำ จำนวน 1 คน

3.เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้จัดทำแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด และแบบสัมภาษณ์ตามร่างแผน จำนวน 1 ชุด

3.1 แบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษา รายได้

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม มี 6 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามความต้องการพื้นฐานของผู้ประสบภัยน้ำท่วม

ตอนที่ 2 สอบถามความต้องการในด้านสวัสดิการสังคม

ตอนที่ 3 สอบถามความต้องการในด้านหลักประกันความ

เสียหาย

ตอนที่ 4 สอบถามความต้องการทางด้านสุขภาพ (ด้านร่างกาย)

ตอนที่ 5 สอบถามความต้องการด้านสุขภาพ (ด้านจิตใจ)

ตอนที่ 6 สอบถามความต้องการ ในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

3.2 แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ชื่อ เพศ อายุ ตำแหน่งงาน

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ตามร่างแผนเพื่อเป็นไปตามความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม

4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยเริ่มจากศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของประชาชนผู้ประสพภัยน้ำท่วมและการจัดทำแผนเพื่อเป็นไปตามความต้องการของผู้ประสพภัยน้ำท่วม ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลบางระกำ และ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของประชาชน จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และมีการจัดทำแบบสอบถามก่อนการเก็บข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงผลตอบรับว่าแบบสอบถามนั้นตอบคำถามการวิจัยได้หรือไม่โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์และถูกต้องตรงตามความเข้าใจ นำแบบสอบถามที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วและได้รับรองจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ไปใช้ในการเก็บข้อมูล หลังจากการเก็บข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ และได้มีการจัดทำร่างแผนตามความต้องการของประชาชนผู้ประสพภัยน้ำท่วม (ร่างที่ 1) และได้มีการนำแผนที่จัดทำขึ้น ไปจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ต่างร่างแผน เพื่อเป็นการยืนยันแผน ว่าสามารถปฏิบัติได้จริง ก่อนการนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาได้นำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบ กับอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนที่จะนำไปสัมภาษณ์ต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

5.1 ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5.2 ผู้วิจัยนำเนีนการจัดเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2554 – กุมภาพันธ์

2555

5.3 ประมวลผลข้อมูลโดยการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน ก่อนการสรุปผลการวิเคราะห์

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอการวิจัย

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้และมาตรวจสอบความถูกต้องและเรียบร้อย จากนั้นนำมาจัดระเบียบข้อมูล เพื่อเตรียมการสำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

6.1.1 ลงรหัสกับแบบสอบถาม

6.1.2 จัดทำคู่มือลงรหัส ซึ่งประกอบด้วยชื่อที่ของแบบสอบถาม ตัวแปรรหัส จำนวนคอลัมน์และ คอลัมน์ที่ เพื่ออธิบายตัวแปรตามรหัสที่กำหนดไว้

6.1.3 แปลงข้อมูลที่ได้ในแบบสอบถามเป็นรหัส (Code) แล้วบันทึกลงในตารางลงรหัส

6.1.4 เขียนคำสั่งการใช้ค่าทางสถิติเพื่อไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์แล้วนำการประมวลผลข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ

6.2 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามร่างแผนมาทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาเรื่องความต้องการของผู้ประสภักย์น้ำท่วมและการจัดทำแผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสภักย์น้ำท่วม ตามวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ประสภักย์น้ำท่วม และเพื่อการจัดทำแผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสภักย์น้ำท่วม โดยการเก็บข้อมูลจากประชาชน จำนวน 100 คน ซึ่งเป็นผู้ประสภักย์น้ำท่วม ในพื้นที่ เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก สามารถวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลได้ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ	ข้อมูลส่วนใหญ่
1. ชาย	54	54.0	ชาย
2. หญิง	46	46.0	(Mode = 1)
รวม	100	100	

จากผลการศึกษาในตารางที่ 2 พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามเป็นประชาชนผู้ประสภักย์น้ำท่วมในพื้นที่ เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนทั้งหมด 100 คน เป็นเพศชาย 54 คน คิดเป็นร้อยละ 54 เป็นเพศหญิง 46 คน คิดเป็นร้อยละ 46 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. ระหว่าง 20-25 ปี	12	12.0
2. ระหว่าง 26-30 ปี	14	14.0
3. ระหว่าง 31-35 ปี	13	13.0
4. ระหว่าง 36-40 ปี	19	19.0
5. ระหว่าง 41-45 ปี	14	14.0
6. ระหว่าง 46-50 ปี	14	14.0
7. อายุ 50 ปีขึ้นไป	14	14.0
รวม	100	100

จากผลการศึกษาในตารางที่ 3 พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามเป็นประชาชนผู้ประสภกัยน้ำท่วมในพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนทั้งหมด 100 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 19คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 รองลงมาคือมีอายุ 26-30 ปี ,41-45 ปี, 46-50 ปี และช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไปจำนวน 14คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 มีอายุระหว่าง31-35 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และมีอายุระหว่าง 20-25 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-40 ปี

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
1. โสด	33	33.0
2. สมรส	49	49.0
3. หม้าย / หย่าร้าง	12	12.0
4. แยกกันอยู่	6	6.0
รวม	100	100

จากผลการศึกษาในตารางที่ 4 พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามเป็นประชาชนที่ประกอบอาชีพค้า
 ท่วมในพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนทั้งหมด 100
 คน ส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรสเป็นสมรส จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมาคือ
 สถานะภาพการสมรสโสด จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 สถานภาพการสมรสเป็นหม้าย/
 หย่าร้างจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 สถานภาพการสมรสเป็นแยกกันอยู่ จำนวน 6 คน
 คิดเป็นร้อยละ 6.0 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรส
 เป็นสมรส

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ประถมศึกษา	23	23.0
2. มัธยมศึกษาตอนต้น	28	28.0
3. มัธยมศึกษาตอนปลาย	13	13.0
4. อนุปริญญา/ปวส.	13	13.0
5.ปริญญาตรี	18	18.0
6. ปริญญาโท	1	1.0
7. อื่นๆ	4	4.0
รวม	100	100

จากผลการศึกษาในตารางที่ 5 พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามเป็นประชาชนที่ประสบภัยน้ำท่วมในพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนทั้งหมด 100 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 รองลงมาคือระดับประถมศึกษา จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 การศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และอนุปริญญา / ปวส. มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเท่ากันคือ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 การศึกษา ในระดับ อื่นๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 และ การศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวน 1-3 คน	42	42.0
2. จำนวน 4-6 คน	55	55.0
3. จำนวน 6 คนขึ้นไป	3	3.0
รวม	100	100

จากผลการศึกษาในตารางที่ 6 พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามเป็นประชาชนที่ประสบภัยน้ำท่วมในพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนทั้งหมด 100 คน ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ในระหว่าง 4-6 คน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมาคือระหว่าง 1-3 คน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 4-6 คน

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
1. 1,000 - 3,000	3	3.0
2. 3,001-5,000	49	49.0
3. 5,001-8,000	32	32.0
4. 8,001-10,000	11	11.0
5. 10,000ขึ้นไป	5	5.0
รวม	100	100

จากผลการศึกษาในตารางที่ 7 พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามเป็นประชาชนที่ประสบภัยน้ำท่วมในพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนทั้งหมด 100 คน ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 3,001-5,000 บาท จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมาคือระหว่าง 5,000-8,000 บาท จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 ระหว่าง 8,001-10,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 รายได้ต่อเดือน 10,000 บาทขึ้นไป มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ระหว่าง 1,000-3,000 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ย 3,001-5,000 บาทต่อเดือน

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เกษตรกร	49	49.0
2. รับจ้างภาคเกษตร	5	5.0
3. รับจ้างทั่วไป	15	15.0
4. ไม่มีอาชีพ	3	3.0
5. พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	10	10.0
6. ข้าราชการ/พนักงาน/ลูกจ้างรัฐ	11	11.0
7. ค้าขาย/เจ้าของกิจการ	7	7.0
8. อื่นๆ	0	0
รวม	100	100

จากผลการศึกษาในตารางที่ 8 พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามเป็นประชาชนที่ประสบภัยน้ำท่วมในพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนทั้งหมด 100 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมาคืออาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 ข้าราชการ/พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 พนักงานลูกจ้างเอกชน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 ค้าขาย/เจ้าของกิจการ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 รับจ้างภาคเกษตร จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 และไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร

ส่วนที่ 2 ความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม กรณีศึกษาในพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ความต้องการพื้นฐานของประชาชน, ความต้องการในด้านสวัสดิการสังคม, ความต้องการในด้านหลักประกันความเสียหาย, ความต้องการด้านสุขภาพ (ร่างกาย), ความต้องการด้านสุขภาพ (ด้านจิตใจ), ความต้องการทางด้านการแก้ไขปัญหาหน้าท่วม

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อความต้องการพื้นฐานของประชาชน ผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
1.ความต้องการอาหารแห้ง เช่น ข้าวสาร ปลากระป๋อง ฯลฯ	4.52	.688	มาก
2.ความต้องการน้ำดื่ม	4.63	.630	มาก
3.ความต้องการในเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และอุปกรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.10	.915	มาก
4.ความต้องการในสุขภาพเคลื่อนที่	4.50	.758	มาก
5. ความต้องการในยานพาหนะ เช่น เรือ	4.23	1.023	มาก
6.ความต้องการศูนย์พักพิงผู้ประสบภัยน้ำท่วม	4.02	.963	มาก
รวม	4.33	.622	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีระดับความต้องการในด้านความต้องการพื้นฐานของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ระดับความต้องการที่สูงสุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 เรื่อง ความต้องการน้ำดื่ม เพื่อใช้ดื่มในขณะที่เกิดน้ำท่วม มีระดับความต้องการมาก รองลงมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 เรื่องความต้องการทางด้านอาหารแห้ง เช่น ข้าวสาร ปลากระป๋อง ฯลฯ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 ความต้องการสุขาเคลื่อนที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ความต้องการยานพาหนะเช่น เรือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ความต้องการในเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มและอุปกรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันและ ค่าเฉลี่ย 4.02 ความต้องการศูนย์พักพิงผู้ประสบภัยน้ำท่วม มีระดับความต้องการอยู่ในเกณฑ์ มาก ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อความต้องการด้านสวัสดิการสังคม ของผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ความต้องการด้านสวัสดิการสังคม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน	
		มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
1.ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ทางด้านหนี้สิน	4.42	.843	มาก
2.ความต้องการในการได้รับการลดหย่อนภาษี	4.48	.797	มาก
3.ความต้องการในการให้รัฐบาลออกเงินกู้ เพื่อให้ในการซ่อมแซมบ้านเรือน และทรัพย์สิน	3.45	1.33	ปานกลาง
รวม	4.11	.787	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีระดับความต้องการทางด้านสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อแล้วพบว่าระดับความต้องการที่สูงสุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 เรื่องความต้องการทางด้านสวัสดิการสังคม ในเรื่องความต้องการในการลดหย่อนภาษี มีระดับความต้องการมากที่สุดรองลงมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 เรื่องความต้องการได้รับการช่วยเหลือทางด้านหนี้สินเช่น การลดอัตราดอกเบี้ย การยืดระยะเวลาการชำระหนี้ และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 ความต้องการทางด้านการให้รัฐบาลออกเงินกู้ เพื่อใช้ในการซ่อมแซมบ้านเรือนที่เสียหายจากการถูกน้ำท่วม มีความต้องการมาก และปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อความต้องการด้านหลักประกันความเสียหาย ของผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ความต้องการด้านหลักประกัน ความเสียหาย	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน	
		มาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น (S.D.)
1.ความต้องการได้รับเงิน ช่วยเหลือในการซ่อมแซม บ้านเรือน	4.63	.691	มาก
2.ความต้องการในการได้รับเงิน ชดเชยที่ผลทางการเกษตร	4.60	.710	มาก
3.ความต้องการให้รัฐ จัด หน่วยงาน ช่วยเหลือในการ ซ่อมแซมบ้านเรือน	4.40	.804	มาก
รวม	4.54	.649	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีระดับความต้องการทางด้านหลักประกันความเสียหายอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อแล้วพบว่าระดับความต้องการที่สูงสุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 เรื่องความต้องการในการได้รับเงินช่วยเหลือในการซ่อมแซมบ้านเรือน มีระดับความต้องการมากที่สุดรองลงมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 เรื่องความต้องการในการได้รับเงินชดเชยที่ผลทางการเกษตร และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 เรื่องความต้องการให้รัฐจัดหน่วยงานช่วยเหลือในการซ่อมบ้านเรือน มีความต้องการมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อความต้องการด้านสุขภาพ(ทางร่างกาย) ของผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ความต้องการด้านสุขภาพ (ทางร่างกาย)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
1.ความต้องการหน่วยแพทย์ เคลื่อนที่เพื่อตรวจสุขภาพใน ระหว่างน้ำท่วม	4.31	.800	มาก
2.ความต้องการในการรับการตรวจ รักษา สุขภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	4.41	.805	มาก
3.ความต้องการความรู้เกี่ยวกับการ ป้องกันโรคที่อาจเกิดขึ้นได้ใน ระหว่างน้ำท่วม	4.08	.837	มาก
4.ความต้องการน้ำยาฆ่าเชื้อเพื่อ ทำความสะอาดบ้านเรือนหลังน้ำ ลด	3.94	.930	ปานกลาง
5.ท่านต้องการยาสามัญประจำ บ้าน	3.89	1.003	ปานกลาง
รวม	4.12	.742	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีระดับความต้องการทางด้านสุขภาพ (ทางร่างกาย)อยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อแล้วพบว่าระดับความต้องการที่สูงสุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 เรื่องความต้องการในการได้รับการตรวจรักษา สุขภาพ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ระดับความต้องการมากที่สุดรองลงมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 เรื่องความต้องการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่เพื่อตรวจรักษาสุขภาพในระหว่างที่เกิดสภาวะน้ำท่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 เรื่องความต้องการได้รับความรู้ในการป้องกันโรคที่อาจจะเกิดระหว่างน้ำท่วม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 เรื่องความต้องการในการได้รับยาฆ่าเชื้อเพื่อใช้ในการทำความสะอาดบ้านเรือนหลังจากน้ำลด และค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ความต้องการที่จะได้รับยาสามัญประจำบ้าน มีความต้องการมาก และปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อความต้องการด้านสุขภาพ(ทางจิตใจ) ของผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ความต้องการด้านสุขภาพ (ทางจิตใจ)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
1.ความต้องการให้จิตแพทย์ เข้า ให้คำปรึกษาในสภาวะที่เกิด ความตึงเครียด	3.71	.945	ปานกลาง
2.ความต้องการในการจัด กิจกรรมเพื่อผ่อนคลายความตึง เครียด	3.71	.945	ปานกลาง
3.ความต้องการในความรู้ เกี่ยวกับการจัดการความเครียด	3.64	.893	ปานกลาง
รวม	3.68	.877	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 พบว่า ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีระดับความต้องการด้านสุขภาพ (ด้านจิตใจ) อยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อแล้วพบว่าระดับความต้องการที่สูงสุดมีค่าเฉลี่ย 3.71 ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ความต้องการด้วยกัน คือความต้องการให้จิตแพทย์เข้ามาให้คำปรึกษาในสภาวะที่เกิดความตึงเครียด ความต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ความต้องการที่จะได้รับความรู้ เกี่ยวกับการจัดการความเครียด มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ตามระดับ

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อความต้องการด้านการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ของผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ความต้องการด้านการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
1.ความต้องการเชื่อมกักเก็บน้ำ	4.83	.493	มากที่สุด
2.ความต้องการแก้มลิง เพื่อเป็น ช่องทางการระบายน้ำ	4.80	.531	มากที่สุด
3.ความต้องการในการจัดสร้าง บางระกำโมเดล	4.80	.586	มากที่สุด
4.ความต้องการให้ภาครัฐเข้า หรือ ร่วมกับประชาชนในพื้นที่ เพื่อการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ซ้ำซาก	4.81	.394	มากที่สุด
5.ความต้องการ การแก้ไขปัญหา น้ำท่วมอย่างเป็นรูปธรรม	4.81	.419	มากที่สุด
รวม	4.81	.383	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 พบว่า ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีระดับความต้องการด้านการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อแล้วพบว่าระดับความต้องการที่สูงสุดมีค่าเฉลี่ย 4.83 คือความต้องการในการให้รัฐบาลสร้างเขื่อนเพื่อกักเก็บน้ำ ระดับความต้องการที่รองลงมา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.81 ซึ่งจะประกอบไปด้วย 2 ความต้องการ คือความต้องการให้ภาครัฐเข้าหรือร่วมกับประชาชนในพื้นที่ เพื่อการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก ความต้องการแก้ไขปัญหา

น้ำท่วมอย่างเป็นรูปธรรม และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ความต้องการ คือ ความต้องการให้สร้างแก้มลิงเพื่อใช้ในการระบายน้ำ การจัดสร้างบางระกำโมเดล มีความต้องการอยู่ในระดับสูงสุด ตามระดับ

จากความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม ผู้ศึกษาสามารถจัดทำแผนยุทธศาสตร์ตาม ความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม(ร่างที่ 1) ไว้ดังนี้

1.แผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วมช่วงก่อนเกิดภัยน้ำท่วม

1.1 มาตรการการสร้างคันกันน้ำเพื่อปรับเปลี่ยนเส้นทางน้ำเพื่อมิให้น้ำทะเลล้นเข้าพื้นที่ชุมชน

1.2 มาตรการการจัดหน่วยงานเข้ามาให้ความรู้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม เกี่ยวกับเรื่องโรคภัยที่จะมากับน้ำท่วม

1.3 มาตรการการจัดหน่วยงานเข้ามาให้ความรู้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม เกี่ยวกับเรื่องการคลายความเครียด

1.4 มาตรการการเปิดเวทีสาธารณะ ในการเข้าร่วมกันหารือระหว่างรัฐและประชาชนในพื้นที่ เรื่องการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและวิธีการป้องกัน และเตรียมตัวรับมือกับน้ำท่วมเป็นประจำทุกปี

2.แผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วมช่วงขณะเกิดภัยน้ำท่วม

2.1 มาตรการการนำอาหารปรุงสุกมาแจกจ่ายให้กับผู้ประสบภัยน้ำท่วม เป็นประจำทุกวัน

2.2 มาตรการการนำอาหารแห้ง เช่น บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ข้าวสาร ฯลฯ มาแจกจ่ายให้กับผู้ประสบภัยน้ำท่วม เพื่อการดำรงชีวิต ในขณะเกิดสภาวะน้ำท่วม

2.3 มาตรการการแจกจ่ายน้ำดื่มสะอาดให้กับผู้ประสบภัยน้ำท่วมเป็นประจำ ทุกวัน

2.4 มาตรการการจัดสถานที่ เพื่อเป็นศูนย์พักพิงผู้ประสบภัยน้ำท่วม ได้ใช้พักพิง
ในขณะที่บ้านเรือนถูกน้ำท่วมขัง

2.5 มาตรการการจัดให้มีหน่วยแผนเคลื่อนที่เข้ามาให้บริการตรวจรักษา สุขภาพ
ผู้ประสบภัยน้ำท่วม

2.6 มาตรการการแจกจ่ายเรือ เพื่อใช้เป็นยานพาหนะ ในขณะเกิดสภาวะน้ำท่วม
ให้มีประจำทุกหมู่บ้าน

2.7 มาตรการการจัดกิจกรรมเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำ
ท่วม เช่น การจัดมหรสพต่างๆ

2.8 มาตรการการจัดสุขาเคลื่อนที่ เพื่อใช้ในการขับถ่ายอย่างน้อย ชุมชนละ 3
หลัง

2.9 มาตรการการแจกจ่ายเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และของใช้ที่จำเป็น ในการ
ดำรงชีวิต

2.10 มาตรการการตรวจรักษาสุขภาพ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ

2.11 มาตรการการแจกจ่ายยาสามัญประจำบ้าน

2.12 มาตรการการให้หน่วยงานทางด้านจิตแพทย์ เข้ามาให้คำปรึกษาแก่
ผู้ประสบภัยน้ำท่วม

3.แผนตอบสนองของความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วมช่วงฟื้นฟู

3.1 มาตรการ การจัดสร้างเขื่อน หรืออ่างเก็บน้ำบริเวณเหนือพื้นที่ที่ ประสบ
ปัญหาน้ำท่วม เพื่อเก็บน้ำในฤดูน้ำหลากและสามารถนำน้ำมาใช้ในฤดูแล้งได้อีกด้วย

3.2 มาตรการการจัดสร้างแก้มลิงเพื่อเป็นช่องทางการระบายน้ำ

3.3 มาตรการการจัดสร้างบางระกำโมเดล เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

3.4 มาตรการการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากแบบเป็นรูปธรรม เพื่อการแก้ไข
ปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก

3.5 มาตรการการให้เงินช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม

3.6 มาตรการการจ่ายเงินชดเชยแก่เกษตรกรผู้ได้รับความเสียหายเกี่ยวกับพืชผลทางการเกษตรที่ถูกน้ำท่วม

3.7 มาตรการการจัดหน่วยงานเพื่อให้ความช่วยเหลือในการฟื้นฟูบ้านเรือนแก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม

3.8 มาตรการการแจกจ่ายน้ำยาฆ่าเชื้อเพื่อใช้ทำความสะอาดบ้านเรือนหลังจากน้ำลด ให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม

3.9 มาตรการจัดสวัสดิการช่วยเหลือเรื่องหนี้สินให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม

3.10 มาตรการการลดหย่อนภาษีให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม

จากการจัดทำแผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม (ร่างที่ 1) แล้วทางผู้ศึกษาวิจัยได้นำแผนยุทธศาสตร์ (ร่างที่ 1) ไปจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ตามร่างแผน เพื่อเป็นการยืนยันแผน โดยการสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย คือ ปลัดเทศบาลตำบลบางระกำ และหัวหน้างานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลบางระกำ และได้มีการวิเคราะห์เชิงพรรณาดังนี้

ส.ต.อ.พิสันต์ กันทะอุโมงค์ ปลัดเทศบาลตำบลบางระกำ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นไปตามความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม ดังนี้

มาตรการ	แนวปฏิบัติ	ความคิดเห็น		ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
การแจกจ่ายอาหารและน้ำดื่ม	-การแจกจ่ายอาหารปรุงสุกให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วมเป็นประจำทุกวัน -การแจกจ่ายน้ำดื่มให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วมเป็นประจำทุกวัน		✓ ✓	ควรดำเนินการกรณีมีการอพยพศูนย์พักพิงชั่วคราว

มาตรการ	แนวปฏิบัติ	ความคิดเห็น		ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย	
การแจกจ่ายอาหารและ น้ำดื่ม(ต่อ)	-การแจกจ่ายอาหารแห้งให้แก่ ผู้ประสบภัยน้ำท่วม เพื่อให้ดำรง ชีพ ในขณะที่เกิดน้ำท่วม	✓		
การแจกจ่ายสิ่งของที่ จำเป็นในการดำรงชีพ ในขณะที่เกิดน้ำท่วม	-การแจกเรือเพื่อใช้เป็นพาหนะ ให้มีประจำทุกหมู่บ้าน	✓		
	-การจัดชุดเคลื่อนที่เพื่อการ ขับถ่ายให้ถูกสุขลักษณะ	✓		
	-การแจกจ่ายเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม และของที่ใช้ในชีวิตรประจำวัน		✓	
	-การแจกจ่ายยาสามัญประจำ บ้าน	✓		
	-การจัดศูนย์พักพิงผู้ประสบภัยน้ำ ท่วม เพื่อให้ประชาชน ผู้ประสบภัยได้ใช้พักพิง	✓		
การดูแลสุขภาพ ผู้ประสบภัยน้ำท่วม	-การจัดให้มีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ เข้าให้การตรวจรักษาสุขภาพแก่ ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม	✓		
	-การจัดจิตแพทย์เข้าให้คำปรึกษา และคำแนะนำในการคลาย ความเครียด		✓	ควรดำเนินการ หลังจากเข้าสู่ สภาวะปกติแล้ว
	-การจัดกิจกรรม นันทนาการ เพื่อ ผ่อนคลายความตึงเครียดให้แก่ ผู้ประสบภัยน้ำท่วม	✓		

<p>การจัดสวัสดิการและการให้ความช่วยเหลือ</p>	<ul style="list-style-type: none"> -การแจกจ่ายเงินช่วยเหลือในการซ่อมแซมบ้านเรือน -การให้เงินชดเชยพืชผลที่เสียหายให้แก่เกษตรกร -การจัดหน่วยงานเพื่อช่วยเหลือในการซ่อมแซมบ้านเรือนของผู้ประสบภัย -การจัดสวัสดิการให้ความช่วยเหลือเรื่องหนี้สินเช่นการยืดเวลาการผ่อนชำระหนี้ การลดดอกเบี้ย -การลดหย่อนภาษีให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม -การออกเงินกู้เพื่อให้ประชาชนได้กู้ยืมในการซ่อมแซมบ้านเรือน 	<p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p>		
<p>การเตรียมความพร้อมก่อนเกิดน้ำท่วม</p>	<ul style="list-style-type: none"> -การจัดหน่วยแพทย์เข้าให้ความรู้และวิธีการป้องกันโรคที่จะมากับน้ำท่วม -การสร้างคันกันน้ำ เพื่อไม่ให้น้ำทะเลลักเข้าสู่ชุมชน -การเปิดเวที เพื่อร่วมนหาหรือหาแนวทางป้องกันน้ำท่วมและการเตรียมความพร้อม 	<p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p>	<p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p>	<p>ควรดำเนินการในระยะเกิดอุทกภัยการเตรียมความพร้อมควรเป็นเรื่องการเตรียมเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์และแผน</p>

มาตรการ	แนวปฏิบัติ	ความคิดเห็น		ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
การแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	- จัดสร้างเขื่อนเพื่อใช้กักเก็บน้ำ เวลาหน้าน้ำ และการนำน้ำ ออกมาใช้ในหน้าแล้ง		✓	
	- จัดทำแก้มลิงช่วยในการระบาย น้ำ และกักเก็บน้ำ ไว้ใช้		✓	
	- การจัดสร้างบางระกำโมเดล ให้ เป็นรูปธรรมโดยเร็ว	✓		
	- การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อการแก้ไข ปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากอย่างยั่งยืน	✓		

นายโกดิน ผึ้งบางแก้ว หัวหน้างานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลบางระกำ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม ดังนี้

มาตรการ	แนวปฏิบัติ	ความคิดเห็น		ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย	
การแจกจ่ายอาหารและ น้ำดื่ม	-การแจกจ่ายอาหารปรุงสุกให้แก่ ผู้ประสบภัยน้ำท่วมเป็นประจำทุก วัน	✓		
	-การแจกจ่ายน้ำดื่มให้แก่ ผู้ประสบภัยน้ำท่วมเป็นประจำทุก วัน	✓		
	-การแจกจ่ายอาหารแห้งให้แก่ ผู้ประสบภัยน้ำท่วม เพื่อใช้ดำรง ชีพ ในขณะเกิดน้ำท่วม	✓		
การแจกจ่ายสิ่งของที่ จำเป็นในการดำรงชีพ ในขณะเกิดน้ำท่วม	-การแจกเรือเพื่อให้เป็นยานพาหนะ ให้มีประจำทุกหมู่บ้าน	✓		
	-การจัดชุดเคลื่อนที่เพื่อการ ขยับย้ายให้ถูกสุขลักษณะ	✓		
	-การแจกจ่ายเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม และของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	✓		
	-การแจกจ่ายยาสามัญประจำ บ้าน	✓		
	- การจัดศูนย์พักพิงผู้ประสบภัย น้ำท่วมเพื่อให้ประชาชน ผู้ประสบภัยได้ใช้พักพิง	✓		

มาตรการ	แนวปฏิบัติ	ความคิดเห็น		ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย	
การดูแลสุขภาพ ผู้ประสบภัยน้ำท่วม	-การจัดให้มีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ เข้าให้การตรวจรักษาสุขภาพแก่ ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม	✓		คำปรึกษาจาก จิตแพทย์ เป็น ส่วนหนึ่งของ กำลังใจให้ ผู้ประสบภัยสู้ ต่อไป
	-การจัดจิตแพทย์เข้าให้คำปรึกษา และคำแนะนำในการคลาย ความเครียด	✓		
	-การจัดกิจกรรม นันทนาการ เพื่อ ผ่อนคลายความตึงเครียดให้แก่ผู้ ประสบภัยน้ำท่วม		✓	
การจัดสวัสดิการและการ ให้ความช่วยเหลือ	-การแจกจ่ายเงินช่วยเหลือในการ ซ่อมแซมบ้านเรือน	✓		เงินช่วยเหลือ ควรให้หลังน้ำลด
	-การให้เงินชดเชยพืชผลที่เสียหาย ให้แก่เกษตรกร	✓		
	-การจัดหน่วยงานเพื่อช่วยเหลือ ในการซ่อมแซมบ้านเรือนของ ผู้ประสบภัย		✓	เกิดความยุ่งยาก เนื่องจาก ประชาชน ผู้ประสบภัยมี หลายครัวเรือน
	-การจัดสวัสดิการให้ความ ช่วยเหลือเรื่องหนี้สินเช่นการ ยืดเวลาการผ่อนชำระหนี้ การลด ดอกเบี้ย	✓		

	<p>-การลดหย่อนภาษีให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม</p> <p>-การออกเงินกู้เพื่อให้ประชาชนได้กู้ยืมในการซ่อมแซมบ้านเรือน</p>	✓	✓	เป็นการซ้ำเติมผู้ประสบภัยน้ำท่วมในระยะยาว
การเตรียมความพร้อมก่อนเกิดน้ำท่วม	<p>-การจัดหน่วยแพทย์เข้าให้ความรู้และวิธีการป้องกันโรคที่จะมากับน้ำท่วม</p> <p>-การสร้างคันกันน้ำ เพื่อไม่ให้น้ำทะเลลึกเข้าสู่ชุมชน</p> <p>-การเปิดเวที เพื่อร่วมหารือหาแนวทางป้องกันน้ำท่วมและการเตรียมความพร้อม</p>	✓	✓	
การแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	<p>-จัดสร้างเขื่อนเพื่อใช้กักเก็บน้ำเวลาหน้าน้ำ และการนำน้ำออกมาใช้ในหน้าแล้ง</p> <p>-จัดทำแก้มลิงช่วยในการระบายน้ำ และกักเก็บน้ำ ไว้ใช้</p> <p>-การจัดสร้างบางระกำโมเดล ให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว</p> <p>-การแก้ไขปัญหาหน้าท่วมซ้ำซากอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อการแก้ไขปัญหาหน้าท่วมซ้ำซากอย่างยั่งยืน</p>	✓	✓	ในแต่ละปีน้ำท่วม, มีความแตกต่างกัน เช่น ภายภาพ ภูมิประเทศ เวลา

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายทั้ง 2 คน ผู้ศึกษาวิจัยได้จัดทำร่างแผนที่ 2 เพื่อเป็นการปรับปรุงและแก้ไข ตามความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยนำความเห็นของกลุ่มเป้าหมายมาเป็นตัวแบบในการปรับปรุงแก้ไข

แผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม (ร่างแผนที่ 2)

มาตรการ	แนวปฏิบัติ
<p>การแจกจ่ายอาหารและน้ำดื่ม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การแจกจ่ายอาหารปรุงสุกให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม กรณีที่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม อาศัยอยู่ในศูนย์พักพิงผู้ประสบภัยน้ำท่วม - การแจกจ่ายน้ำดื่มสะอาดให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วมเป็นประจำทุกวัน - การแจกจ่ายอาหารแห้งให้แก่ผู้ประสบภัย เพื่อใช้ในการดำรงชีพ
<p>การแจกจ่ายสิ่งของที่จำเป็นในการดำรงชีพ ในขณะเกิดน้ำท่วม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การแจกจ่ายเรือเพื่อให้เป็นยานพาหนะประจำทุกหมู่บ้าน - การจัดสุขาเคลื่อนที่ เพื่อการขับถ่ายที่ถูกต้องลักษณะ - การจัดศูนย์พักพิงผู้ประสบภัยน้ำท่วม เพื่อใช้เป็นที่พักพิงให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม - การแจกจ่ายยาสามัญประจำบ้านให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม ทุกครัวเรือน

มาตรการ	แนวปฏิบัติ
การดูแลสุขภาพผู้ประสบภัยน้ำท่วม	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดหน่วยแพทย์เข้าตรวจรักษาผู้ประสบภัยน้ำท่วมในขณะเกิดภัยน้ำท่วม - การจัดหน่วยแพทย์เข้าให้ความรู้ในการป้องกัน โรคภัยที่จะมากับ น้ำท่วม - การจัดหน่วยจิตแพทย์เข้าให้คำปรึกษาแนะนำในการคลายความเครียดแก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในช่วงฟื้นฟู
การจัดสวัสดิการและการให้ความช่วยเหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - การจ่ายเงินช่วยเหลือ ฟื้นฟู เยียวยาให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม - การจ่ายเงินชดเชยที่ส่งผลทางการเกษตร ที่ได้รับความเสียหายจากภัยน้ำท่วมให้แก่เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ - การให้ความช่วยเหลือเรื่องหนี้สิน เช่น การยืดเวลาการชำระหนี้ การพักชำระหนี้ ฯลฯ - การลดหย่อนภาษีให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม
การเตรียมความพร้อมก่อนเกิดน้ำท่วม	<ul style="list-style-type: none"> - การแจกกระสอบทรายให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม - การสร้างคันกั้นน้ำ เพื่อไม่ให้น้ำทะลักเข้าสู่เขตชุมชน

บทที่ 5

บทสรุป

1.สรุปผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วมและการจัดทำแผนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก เพื่อศึกษาถึงความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 100 ราย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก โดยการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple random sampling) ใช้วิธีการหาสัดส่วนร้อยละของจำนวนผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตเทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก นำข้อมูลที่ได้มาจัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม (ร่างแผนที่ 1) และทำการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย คือ ปลัดเทศบาลตำบลบางระกำ และ หัวหน้างานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลบางระกำ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ตามร่างแผน ใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนา และการจัดทำแผนยุทธศาสตร์(ร่างแผนที่ 2) เพื่อเป็นการปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของแผน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

1.1ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วมในเขตเทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลกส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ร้อยละ 54 และร้อยละ 46 เป็น เพศหญิง ส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วง 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.0 รองลงมาคืออายุ 26-30 ปี ,41-45 ปี, 46-50 ปี และช่วงอายุ 50 คิดเป็นร้อยละ 14.0 มีอายุระหว่าง31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.0 และมีอายุระหว่าง 20-25 คิดเป็นร้อยละ 12.0 ตามลำดับ ผู้ประสบภัยน้ำท่วมส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรส ร้อยละ 49.0 รองลงมาคือ สถานะภาพโสด ร้อยละ 33.0 สถานภาพหม้าย/หย่าร้าง ร้อยละ 12.0 สถานภาพแยกกันอยู่ ร้อยละ 6.0 ตามลำดับ ร้อยละ28.0สำเร็จการศึกษาในชั้น

มัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาคือระดับประถมศึกษา ร้อยละ 23.0 การศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 18.0 การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ อนุปริญญา / ปวส. มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเท่ากันคือ ร้อยละ 13.0 การศึกษา ในร้อยละ 4.0 และ การศึกษาในระดับปริญญาโท ร้อยละ 1.0 ตามลำดับ จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่มียุคสมาชิกในครัวเรือนอยู่ในระหว่าง 4-6 คน ร้อยละ 55.0 รองลงมาคือระหว่าง 1-3 คน ร้อยละ 42.0 และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป ร้อยละ 3.0 ตามลำดับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ประสภกัยน้ำท่วมอยู่ระหว่าง 3,001-5,000 บาท ร้อยละ 49.0 รองลงมาคือระหว่าง 5,000-8,000 บาท ร้อยละ 32.0 ระหว่าง 8,001-10,000 บาท ร้อยละ 11.0 รายได้ต่อเดือน 10,000บาทขึ้นไป ร้อยละ 5.0 ระหว่าง1,000-3,000 คิดเป็นร้อยละ 3.0 ตามลำดับ ผู้ประสภกัยน้ำท่วมส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 49.0 รองลงมาคืออาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 15.0 ข้าราชการ/พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐ ร้อยละ 11.0 พนักงานลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 10.0 ค้าขาย/เจ้าของกิจการ ร้อยละ 7.0 รับจ้างภาคเกษตร ร้อยละ 5.0 และไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 3.0 ตามลำดับ

1.2 ความต้องการของผู้ประสภกัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลบางระกำ อำเภอ บางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ประชาชนผู้ประสภกัยน้ำท่วมในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอ บางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความต้องการในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม รองลงมาคือ ความต้องการด้านหลักประกันความเสียหาย ความต้องการพื้นฐานของประชาชน ความต้องการด้านสุขภาพ (ทางร่างกาย) ความต้องการในสวัสดิการสังคม และ ความต้องการด้านสุขภาพ (ทางจิตใจ) ตามลำดับ

1.3 ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม

ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่องความต้องการของผู้ประสภกัยน้ำท่วมและการจัดทำแผน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ คือ ควรมีการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมอย่างยั่งยืน รัฐบาลควรเข้ามาให้ความช่วยเหลือกับประชาชนให้เต็มที่ ควรมีอาชีพรองรับในขณะเกิดน้ำท่วม เพื่อการยังชีพของประชาชนในพื้นที่ ให้อยู่ดีมีความสุข เนื่องจากพื้นที่เทศบาลบางระกำเป็นเขตที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมเป็นประจำในทุกปี และมักเกิดปัญหาภัยแล้ง รัฐบาลจึงควรจัดสร้างเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำเพื่อบรรเทาความทุกข์ของประชาชนในพื้นที่

1.4 การจัดทำแผนตามความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม

จากความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตเทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ผู้ศึกษาวิจัย ได้จัดทำแผนตามความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยแบ่งออกเป็นสามช่วง คือ 1. ช่วงก่อนเกิดภัยน้ำท่วม 2. ช่วงเกิดภัยน้ำท่วม 3. ช่วงฟื้นฟู โดยแผนนี้ได้จัดทำขึ้นตามความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม การช่วยเหลือ ฟื้นฟูเยียวยา และการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

1.5 แบบสัมภาษณ์ตามร่างแผนและการจัดทำร่างแผนที่ 2

จากการจัดทำแผนตามความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วมแล้ว ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำแบบสอบถามสัมภาษณ์ตามร่างแผน เพื่อเป็นการขอความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนตามความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยกลุ่มเป้าหมาย 2 คน ได้แก่ ปลัดเทศบาลตำบลบางระกำ และหัวหน้างานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลบางระกำ ผู้ศึกษาวิจัยได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข และได้จัดทำร่างแผนที่ 2 ขึ้น

ร่างแผนที่ 2 ได้จัดทำขึ้น ตามความคิดเห็นแล้วข้อเสนอแนะ ของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเป็นการยืนยันแผน และการนำแผนตามความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วมไปใช้ได้จริงกับผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก เนื้อหาของแผนตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม จะประกอบไปด้วย 6 มาตรการหลัก ในแต่ละมาตรการจะแบ่งออกเป็นแนวปฏิบัติ ซึ่งเป็นความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม จะประกอบไปด้วยความต้องการในด้านความต้องการพื้นฐาน, ความต้องการด้านสวัสดิการสังคม, ความต้องการด้านหลักประกันความเสียหาย, ความต้องการทางด้านสุขภาพกายและจิตใจ แนวปฏิบัติในแต่ละข้อได้รับการยืนยันจากกลุ่มเป้าหมาย และมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้แผนมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม ได้อย่างแท้จริง

2. อภิปรายผล

การอภิปรายผลการศึกษาเรื่องความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม และการจัดทำแผน เพื่อเป็นไปตามความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอ บางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม และเพื่อการจัดทำแผน ตามความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม

2.1 ความต้องการพื้นฐานของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายชื่อแล้วพบว่าชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความต้องการน้ำดื่ม เพื่อใช้ดื่มในขณะเกิดน้ำท่วม , ความต้องการทางด้านอาหารแห้ง เช่น ข้าวสาร ปลากระป๋อง ฯลฯ , ความต้องการสุขภาพเคลื่อนที่ , ความต้องการยานพาหนะเช่น เรือ , ความต้องการในเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มและอุปกรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และความต้องการศูนย์พักพิงผู้ประสบภัยน้ำท่วม ตามลำดับ

2.2 ความต้องการทางด้านสวัสดิการสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายชื่อแล้วพบว่าระดับความต้องการสูงสุดคือ ความต้องการทางด้านสวัสดิการสังคม ในเรื่องความต้องการในการลดหย่อนภาษี , ความต้องการได้รับการช่วยเหลือทางด้านหนี้สินเช่น การลดอัตราดอกเบี้ย การยืดระยะเวลาการชำระหนี้ และความต้องการทางด้านการให้รัฐออกเงินกู้ เพื่อใช้ในการซ่อมแซมบ้านเรือนที่เสียหายจากการถูกน้ำท่วม ตามลำดับ

2.3 ความต้องการทางด้านหลักประกันความเสียหายในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายชื่อแล้วพบว่า ระดับความต้องการสูงสุดคือ ความต้องการในการได้รับเงินช่วยเหลือในการซ่อมแซมบ้านเรือน , ความต้องการในการได้รับเงินชดเชยพืชผลทางการเกษตร และความต้องการให้รัฐจัดหน่วยงาน ช่วยเหลือในการซ่อมบ้านเรือน ตามลำดับ

2.4 ความต้องการทางด้านสุขภาพ (ทางร่างกาย)ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาตามรายชื่อแล้วพบว่า ระดับความต้องการสูงสุดคือ ความต้องการในการได้รับการตรวจรักษา สุขภาพ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ , ความต้องการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่เพื่อตรวจรักษาสุขภาพ ในระหว่างที่เกิดสภาวะน้ำท่วม , ความต้องการได้รับความรู้ในการป้องกันโรคที่อาจจะเกิดระหว่างน้ำท่วม, ความต้องการในการได้รับยาฆ่าเชื้อเพื่อใช้ในการทำความสะอาดบ้านเรือนหลังจากน้ำลด และความต้องการที่จะได้รับยาสามัญประจำบ้าน ตามลำดับ

2.5 ความต้องการทางด้านสุขภาพ (จิตใจ) ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อแล้วพบว่า ระดับความต้องการสูงสุดจะมีอยู่ 2 ข้อคือ ความต้องการให้จิตแพทย์

เข้ามาให้คำปรึกษาในสภาวะที่เกิดความตึงเครียด ความต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดและความต้องการที่จะได้รับความรู้ เกี่ยวกับการจัดการความเครียดตามลำดับ

2.6 ความต้องการทางด้านการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาารายข้อแล้วพบว่า ระดับความต้องการสูงสุด ต้องการในการให้รัฐบาลสร้างเขื่อนเพื่อกักเก็บน้ำ, ความต้องการให้ภาครัฐเข้าหาร่วมกับประชาชนในพื้นที่ , เพื่อการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก ความต้องการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมอย่างเป็นรูปธรรม และความต้องการให้สร้างแก้มลิงเพื่อใช้ในการระบายน้ำ, การจัดสร้างบางระกำโมเดล ตามลำดับ

2.7 จากการสำรวจความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม ทางผู้วิจัยได้จัดทำแผนตามความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยการนำความต้องการพื้นฐานของประชาชน, ความต้องการทางด้านสวัสดิการสังคม, ความต้องการทางด้านหลักประกันความเสียหาย, ความต้องการทางด้านสุขภาพ (ทางร่างกาย), ความต้องการทางด้านสุขภาพ (จิตใจ), ความต้องการทางด้านการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม มาจัดแยกออกเป็นมาตรการต่างๆ โดยจะแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงก่อนเกิดภัยน้ำท่วม , ช่วงขณะเกิดภัยน้ำท่วม , ช่วงฟื้นฟู จากการจัดทำแผนตามความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม (ร่างแผนที่ 1) ผู้ศึกษาได้จัดทำแบบสัมภาษณ์ตามร่างแผนเพื่อเป็นการขอความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำมาปรับปรุงและแก้ไขร่างแผนที่ 1 และได้มีการจัดทำแผนร่างที่ 2 ขึ้น ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งออกเป็น 6 มาตรการ ซึ่งในแต่ละมาตรการจะมีแนวทางปฏิบัติต่างๆ การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการยืนยันแผนตามความต้องการ เพื่อให้แผนมีประสิทธิภาพ และสามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อสนองตอบความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วม

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วมในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก เพียงแห่งเดียวหากต้องการสรุปเพื่อเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างที่แน่ชัด ควรจะมีการดำเนินการเก็บข้อมูลทั่วทั้งอำเภอบางระกำ

3.2 ควรศึกษาผลกระทบและปัญหาในการดำเนินการสร้างบางระกำโมเดล

3.3 ควรศึกษาปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากน้ำท่วมในเขตเทศบาลตำบลบางระกำ เพื่อจัดทำแผนในการแก้ไขปัญหาน้ำ ให้กับผู้ประสบภัยน้ำท่วม

4. ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย

4.1 หนังสือและเอกสารต่างๆที่จำเป็นต่องานวิจัยหายาก เนื่องจากหอสมุดไม่มีหนังสือและเอกสารที่เพียงพอ เกิดความล่าช้าในการค้นคว้า

4.2 เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นหน่วยงานของราชการจึงทำให้มีการติดต่อประสานงานที่ล่าช้าและต้องเป็นลำดับขั้นตอนส่งผลให้การเก็บข้อมูลเป็นไปด้วยความยากลำบาก

4.3 เวลาในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลมีจำกัด

4.4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล มีการอพยพย้ายถิ่นฐาน จึงทำให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลไม่ได้ตามเป้าหมาย

บรรณานุกรม

- โกวิท พวงงาม.(2552).การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต.
กรุงเทพมหานคร:บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด
- จักษ์ พันธุ์เพชร.(2551).รัฐประศาสนตร์ ว่าด้วยกฎหมายปกครอง.ปทุมธานี:บริษัทมายด์ พับ
ลิชิ่ง จำกัด
- เทศบาลตำบลบางระกำ.(2554) ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลตำบลบางระกำ .สืบค้นเมื่อ
10 ธันวาคม 2554 , จาก <http://www.bangrakam.go.th/condition.php>
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ.(2549).สวัสดิการสังคมในมิติกินดี อยู่ดี มีสุขมีสิทธิ. กรุงเทพมหานคร :
เอ็ดสันเพรส โปรดักส์จำกัด
- นิศารัตน์ ศิลปะเดช.(2541).ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต.กรุงเทพมหานคร:
พิศิษการพิมพ์
- นุชนาฎ. (4 กันยายน 2549). ความต้องการของมนุษย์. สืบค้นเมื่อ 2 ก.พ. 2555, จาก
<http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=53.0>
- นงลักษณ์ จารุวัฒน์ . (25 พ.ค. 2550). ความต้องการของมนุษย์ . สืบค้นเมื่อ 2 ก.พ. 2555 , จาก
<http://www.ismed.or.th/SME/src/upload/knowledge>
- พิชัย นิลทองคำ.(2540). รัฐธรรมนูญ กฎรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.
กรุงเทพมหานคร:อศตยา มิเลนเนียม จำกัด
- พิชัย นิลทองคำ.(2550).รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการ
เลือกตั้ง พรรคการเมือง การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่ง
สมาชิกวุฒิสภา.กรุงเทพมหานคร:อศตยา มิเลนเนียม จำกัด
- พิทยา บวรวัฒนา.(2552). ทฤษฎีองค์การสาธารณะ.กรุงเทพมหานคร:ศักดิ์โสภาคการพิมพ์

พิสันต์ กันทะอุโมงค์ . ปลัดเทศบาลตำบลบางระกำ. สัมภาษณ์ , 9 มีนาคม 2555.

เมฆิน มะโนแก้ว. (2549). การแก้ไขปัญหาคูหาการบริหารจัดการน้ำท่วมองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ปรศ., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, จังหวัดเชียงใหม่

มูลนิธิชัยพัฒนา .(2554) แนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมตามแนวพระราชดำริ . วันที่สืบค้น 2 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://www.chaipat.or.th/chaipat/index.php/th/concept-and-theory-development/theory-of-flooding-problems>

มยุรี อนุমানราชธน.(2551).นโยบายสาธารณะ.กรุงเทพมหานคร: ธรรมกถการพิมพ์

ยุคอนารยะ.(2553).ปฏิรูปประเทศไทย.กรุงเทพมหานคร:บริษัทพิมพ์ดี

โยคิน ผึ้งบางแก้ว.หัวหน้างานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.สัมภาษณ์,9 มีนาคม 2555

ระพีพรรณ คำหอม.(2545).สวัสดิการสังคมกับสังคมไทย.กรุงเทพมหานคร:

บริษัทอารยัน มีเดีย จำกัด

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ.(2550).นโยบายสาธารณะ.กรุงเทพมหานคร:บริษัทพิมพ์ จำกัด

วันทนีย์ วาสิกะสิน.(2553). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์.

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สมคิด เลิศไพฑูรย์.(2549).กฎหมายการปกครองท้องถิ่น.กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์

คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา

สมพร เพ็ญจันทร์.(2552).นโยบายสาธารณะ(ทฤษฎีและการปฏิบัติ).กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์บริษัทออน อาร์ต ครีเอชั่น จำกัด

สมหมาย สราญจิตรี .(2551).ความต้องการด้านการศึกษองแรงงานภาคอุตสาหกรรมใน
สถานประกอบการขนาดใหญ่ จังหวัดสิงห์บุรี.การศึกษาด้วยตนเอง. สืบค้นเมื่อ20
กุมภาพันธ์ 2555. จาก

[http://www.riclib.nrct.go.th/scripts/wwwi32.exe/\[in=book2.par\]/?^t2006=210674&^t2003=1&^t2000=%A4%C7%D2%C1%B5%E9%CD%A7%A1%D2%C3](http://www.riclib.nrct.go.th/scripts/wwwi32.exe/[in=book2.par]/?^t2006=210674&^t2003=1&^t2000=%A4%C7%D2%C1%B5%E9%CD%A7%A1%D2%C3)

ศิริอร ชันธหัตถ์.(2536).องค์การและการจัดการ.กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์

อรทัย ทาดีบ.(2554) มาตราการทางภาษีช่วยเหลือผู้ประกอบการน้ำท่วม, สืบค้นเมื่อ

25 พฤศจิกายน 2554, จาก <http://www.dlo.co.th/node/438>

อรษา คชสิทธิ์ .(2550).ความต้องการการออกกำลังกาย ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราช

มงคล.การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง . สืบค้นเมื่อ

20 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://www.riclib.nrct.go.th/abs/ab208593.pdf>

อภิญา เวชยชัย.(2547).สวัสดิการสังคมฉบับชาวบ้าน แนวคิด บิโยบาย แนวทางปฏิบัติ.

กรุงเทพมหานคร:บริษัทเอดิสันเพรส โปรดักส์ จำกัด

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง สำรวจ ความต้องการของผู้ประสภกัยน้ำท่วมและการจัดทำแผนตอบสนองความต้องการของ
ผู้ประสภกัยน้ำท่วม

กรณีศึกษา เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่าง ( ) หน้าข้อมูลตรงตามความเป็นจริงของคุณ

1. เพศ

- ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง

2. อายุ

- ( ) 1. 20 – 25 ปี

- ( ) 2. 26 – 30 ปี

- ( ) 3. 31 – 35 ปี

- ( ) 4. 36 – 40 ปี

- ( ) 5. 41 – 45 ปี

- ( ) 6. 46 – 50 ปี

- ( ) 7. 50 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพการสมรส

- ( ) 1. โสด ( ) 2. สมรส

- ( ) 3. หม้าย/หย่าร้าง ( ) 4. แยกกันอยู่

4. ระดับการศึกษา

- ( ) 1. ประถมศึกษา ( ) 4. อนุปริญญา / ปวส .
- ( ) 2. มัธยมศึกษาตอนต้น /เทียบเท่า ( ) 5. ปริญญาตรี
- ( ) 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย /เทียบเท่า ( ) 6. ปริญญาโท
- ( ) 7. อื่น ๆ ระบุ.....

5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน

6. รายได้ของท่านเฉลี่ย.....ต่อเดือน

7. ท่านประกอบอาชีพใด

- ( ) 1. เกษตรกร ( ) 5. พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน
- ( ) 2. รับจ้าง ภาคเกษตร ( ) 6. ข้าราชการ/พนักงาน/ลูกจ้างรัฐ
- ( ) 3. รับจ้างทั่วไป ( ) 7. ค้าขาย /เจ้าของกิจการ
- ( ) 4. ไม่มีอาชีพ ( ) 8. อื่น ๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 2 ความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม

คำชี้แจง แบบสำรวจนี้เป็นแบบสำรวจความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม ในเขตพื้นที่เทศบาลบางระกำ อำเภอบางระกำจังหวัดพิษณุโลก โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความต้องการพื้นฐานของประชาชน					
1. ท่านต้องการอาหารแห้ง เช่น ข้าวสาร ปลากระป๋องบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ฯลฯ เพื่อให้ยังชีพในขณะน้ำท่วม					
2. ท่านต้องการน้ำดื่ม เพื่อให้ยังชีพในขณะน้ำท่วม					
3. ท่านต้องการเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน					
4. ท่านต้องการสุขาเคลื่อนที่ เพื่อการขับถ่ายอย่างถูกสุขลักษณะ					
5. ท่านต้องการเรือ เพื่อใช้เป็นยานพาหนะในขณะน้ำท่วม					
6. ท่านต้องการให้มีศูนย์อพยพให้ผู้ประสบภัยน้ำท่วม เพื่อใช้พักพิงในขณะน้ำท่วม					
ความต้องการในด้านสวัสดิการทางสังคม					
1. ท่านต้องการให้รัฐจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือเรื่องหนี้สิน เช่นการผ่อนผันการชำระหนี้สิน					
2. ท่านต้องการให้รัฐบาลลดหย่อนภาษีให้กับท่าน					

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความต้องการในด้านสวัสดิการทางสังคม(ต่อ)					
3. ท่านต้องการให้รัฐบาลออกเงินกู้ให้กับท่าน เพื่อให้ ซ่อมแซมบ้านเรือนและทรัพย์สิน ที่เสียหายจากน้ำท่วม					
ความต้องการในด้านหลักประกันความเสียหาย					
1. ท่านต้องการให้รัฐบาลให้เงินช่วยเหลือแก่ท่านในการซ่อมแซมบ้านเรือน ฯลฯ					
2. ท่านต้องการให้รัฐบาลจ่ายเงินชดเชยความเสียหายของผลิตผลทางเกษตรกรรมให้แก่ท่าน					
3.ท่านต้องการให้รัฐบาลจัดหน่วยงานเพื่อช่วยซ่อมแซมและฟื้นฟูที่อยู่อาศัยของท่านหลังจากที่น้ำลด					
ความต้องการทางด้านสุขภาพ(ทางร่างกาย)					
1. ท่านต้องการให้รัฐจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่เพื่อตรวจสุขภาพของท่านในระหว่างน้ำท่วม					
2. ท่านต้องการให้มีการตรวจรักษา สุขภาพฟรี					
3. ท่านต้องการให้รัฐจัดหน่วยแพทย์เข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคที่จะเกิดในระหว่างน้ำท่วม					
4. ท่านต้องการให้รัฐบาลจัดหา น้ำยาฆ่าเชื้อเพื่อใช้ในการทำความสะอาดบ้านเรือนหลังจากที่น้ำลด					
5. ท่านต้องการให้รัฐมอบยาสามัญประจำบ้าน ให้แก่ท่าน					

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความต้องการทางด้านสุขภาพ(ทางจิตใจ)					
1. ท่านต้องการให้จิตแพทย์เข้ามาให้คำปรึกษา ในสภาวะที่เกิดความตึงเครียด					
2. ท่านต้องการให้รัฐ จัดกิจกรรมเพื่อผ่อนคลายความเครียดให้แก่ท่าน					
3. ท่านต้องการให้เจ้าหน้าที่ทางจิตวิทยา เข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการคลายความตึงเครียดให้แก่ท่าน					
ความต้องการทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม					
1. ท่านต้องการให้รัฐบาลสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำ					
2. ท่านต้องการให้รัฐจัดทำแก้มลิง เพื่อเป็นช่องทางระบายน้ำ					
3. ท่านต้องการให้มีการจัดทำ บางระกำโมเดล เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม					
4. ท่านต้องการให้หน่วยงานทางภาครัฐเข้ามาหารือกับประชาชนในท้องถิ่น เพื่อการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก					
5. ท่านต้องการให้มีการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากอย่างเป็นรูปธรรม					

ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์ตามร่างแผน

เรื่อง : สำรองความต้องการของประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วมและการจัดทำแผน
กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ - นามสกุล .....

เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

อาชีพ.....

ตำแหน่ง.....

วันที่สัมภาษณ์.....สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

ส่วนที่2การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนตอบสนองความต้องการและการให้
ข้อเสนอแนะ

มาตรการ	แนวปฏิบัติ	ความคิดเห็น		ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
การแจกจ่ายอาหาร และน้ำดื่ม	<ul style="list-style-type: none"> -การแจกจ่ายอาหารปรุงสุกให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วมเป็นประจำทุกวัน -การแจกจ่ายน้ำดื่มให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วมเป็นประจำทุกวัน -การแจกจ่ายอาหารแห้งให้แก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม เพื่อใช้ดำรงชีพในขณะที่เกิดน้ำท่วม 			

มาตรการ	แนวปฏิบัติ	ความคิดเห็น		ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย	
การแจกจ่ายสิ่งของที่ จำเป็นในการดำรงชีพ ในขณะเกิดน้ำท่วม	<ul style="list-style-type: none"> -การแจกเรือเพื่อใช้เป็นยานพาหนะให้ มีประจำทุกหมู่บ้าน -การจัดชุดยาเคลื่อนที่เพื่อการขยับถ่าย ให้ถูกสุขลักษณะ -การแจกจ่ายเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มและ ของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน -การแจกจ่ายยาสามัญประจำบ้าน -การจัดศูนย์พักพิงผู้ประสบภัยน้ำ ท่วม เพื่อให้ประชาชนผู้ประสบภัยได้ ใช้พักพิงและทำกิจกรรมส่วนตัว 			
การดูแลสุขภาพ ผู้ประสบภัยน้ำท่วม	<ul style="list-style-type: none"> -การจัดให้มีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่เข้า ให้การตรวจรักษาสุขภาพแก่ ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วม -การจัดจิตแพทย์เข้าให้คำปรึกษา และคำแนะนำในการคลาย ความเครียด -การจัดกิจกรรม นันทนาการ เพื่อ ผ่อนคลายความตึงเครียดให้แก่ ผู้ประสบภัยน้ำท่วม 			
การจัดสวัสดิการและ การให้ความช่วยเหลือ	<ul style="list-style-type: none"> -การแจกจ่ายเงินช่วยเหลือในการ ซ่อมแซมบ้านเรือน -การให้เงินชดเชยพืชผลที่เสียหาย ให้แก่เกษตรกร -การจัดหน่วยงานเพื่อช่วยเหลือใน การซ่อมแซมบ้านเรือนของ ผู้ประสบภัย -การลดหย่อนภาษีให้แก่ผู้ประสบภัย น้ำท่วม 			

มาตรการ	แนวปฏิบัติ	ความคิดเห็น		ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย	
การจัดสวัสดิการและ การให้ความช่วยเหลือ (ต่อ)	-การจัดสวัสดิการให้ความช่วยเหลือ เรื่องหนี้สิน เช่นการยืดเวลาการผ่อน ชำระหนี้ การลดดอกเบี้ย -การออกเงินกู้เพื่อให้ประชาชนได้ กู้ยืมในการซ่อมแซมบ้านเรือน			
การเตรียมความพร้อม ก่อนเกิดน้ำท่วม	-การจัดหน่วยแพทย์เข้าให้ความรู้ และวิธีการป้องกัน โรคที่จะมากับน้ำ ท่วม -การสร้างคันกันน้ำเพื่อไม่ให้น้ำ ทะลักเข้าสู่ชุมชน -การเปิดเวที เพื่อร่วมหารือหา แนวทางป้องกันน้ำท่วมและการ เตรียมความพร้อม			
การแก้ไขปัญหา น้ำท่วม	-จัดสร้างเขื่อนเพื่อใช้กักเก็บน้ำ เวลา หน้าน้ำ และการนำน้ำออกมาใช้ใน หน้าแล้ง -จัดทำแก้มลิงช่วยในการระบายน้ำ และกักเก็บน้ำ -การจัดสร้างบางระกำโมเดล ให้เป็น รูปธรรมโดยเร็ว -การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก อย่างเป็นทางการ เพื่อการแก้ไข ปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากอย่างยั่งยืน			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ชุดลงรหัสของแบบสอบถาม

เรื่อง สำรวจความต้องการของผู้ประสบภัยน้ำท่วมและการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

คู่มือลงรหัส

ข้อ	ตัวแปร	อธิบาย	ค่า
1	Sex	เพศ	1 = ชาย 2 = หญิง
2	Age	อายุ	1 = 20-25 ปี 2 = 26-30 ปี 3 = 31-35 ปี 4 = 36-40 ปี 5 = 41-45 ปี 6 = 46-50 ปี 7 = 50 ปีขึ้นไป
3	Status	สถานภาพการสมรส	1 = โสด 2 = สมรส 3 = หม้าย /หย่าร้าง 4 = แยกกันอยู่ 9 = ไม่ตอบ

ข้อ	ตัวแปร	อธิบาย	ค่า
4	Education	ระดับการศึกษา	1 = ประถมศึกษา 2 = มัธยมศึกษาตอนต้น / เทียบเท่า 3 = มัธยมศึกษาตอนปลาย / เทียบเท่า 4 = อนุปริญญา / ปวส 5 = ปริญญาตรี 6 = ปริญญาโท 7 = อื่น ๆ ระบุ.....
5	Member	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	1= 1-3 คน 2= 4-6 คน 3= 6 คนขึ้นไป
6	Revenue	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	1= 1,000-3,000 2= 3,001-5,000 3= 5,001-8,000 4= 8,001-10,000 5= 10,000 ขึ้นไป

ข้อ	ตัวแปร	อธิบาย	ค่า
7	Occupation	อาชีพ	1 = เกษตรกร 2 = รับจ้าง ภาคเกษตร 3 = รับจ้างทั่วไป 4 = ไม่มีอาชีพ 5 = พนักงาน/ ลูกจ้างเอกชน 6 = ข้าราชการ/พนักงาน/ลูกจ้างรัฐ 7 = ค้าขาย /เจ้าของกิจการ 8 = อื่น ๆ ระบุ.....

ตารางข้อมูลตอนที่ 1

ID	เพศ	อายุ	สถานภาพการสมรส	ระดับการศึกษา	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	อาชีพ
1	1	7	2	1	2	4	7
2	2	2	2	5	2	2	6
3	1	5	3	4	1	3	3
4	2	6	2	3	2	3	1
5	1	3	2	5	1	2	6
6	2	2	2	3	1	3	1
7	1	1	1	5	1	2	6
8	2	4	4	5	2	2	7
9	1	7	2	1	2	4	2
10	1	3	2	4	1	5	3
11	2	4	1	1	1	2	1
12	2	7	3	1	2	2	1
13	1	6	1	5	2	2	6
14	1	3	2	2	1	4	3
15	1	2	1	2	2	4	1
16	2	4	2	5	2	3	6
17	1	7	2	3	2	5	1
18	2	1	1	5	2	4	6
19	1	1	1	3	1	2	6
20	1	4	2	3	2	2	5
21	1	4	4	3	1	2	1
22	2	5	2	4	2	5	1
23	1	3	1	5	1	3	5
24	1	4	2	2	1	2	6
25	2	7	2	7	2	1	1

ID	เพศ	อายุ	สถานภาพการสมรส	ระดับการศึกษา	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	อาชีพ
26	1	5	2	5	2	2	7
27	2	6	4	6	2	3	6
28	2	3	2	4	2	5	7
29	1	1	1	4	1	3	5
30	2	4	1	1	1	4	7
31	1	6	2	5	2	3	6
32	1	4	2	5	1	2	6
33	2	1	1	4	2	3	5
34	2	7	1	1	1	4	7
35	1	3	2	5	1	2	7
36	2	4	3	5	1	2	7
37	2	3	2	4	2	4	5
38	2	2	2	1	2	2	1
39	1	2	2	4	2	3	1
40	2	6	2	5	2	2	6
41	2	6	3	1	1	2	1
42	2	6	1	1	3	2	1
43	1	5	2	5	2	2	1
44	2	1	1	5	2	1	1
45	1	2	2	1	1	2	1
46	2	6	4	2	2	2	1
47	1	4	1	1	2	3	5
48	2	5	2	1	1	2	1
49	2	7	2	1	1	3	1
50	1	6	2	2	1	3	1

ID	เพศ	อายุ	สถานภาพการสมรส	ระดับการศึกษา	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	อาชีพ
51	2	2	2	2	2	3	1
52	1	4	3	2	2	3	1
53	1	4	2	4	2	3	1
54	2	7	2	1	1	3	1
55	1	3	1	2	2	3	1
56	1	4	1	3	1	3	1
57	1	3	1	4	2	5	5
58	2	2	1	3	2	4	2
59	1	4	2	2	2	3	1
60	2	5	3	2	2	3	3
61	1	7	2	1	2	2	4
62	2	3	2	5	2	4	5
63	2	5	2	4	2	4	7
64	1	2	1	2	2	3	1
65	1	2	1	2	1	3	1
66	1	2	1	2	3	4	1
67	1	1	1	2	2	3	1
68	2	4	2	2	2	3	3
69	1	5	2	2	2	2	1
70	2	6	3	1	1	2	3
71	2	5	3	3	2	4	5
72	1	7	2	1	1	2	1
73	1	6	2	1	2	2	1
74	2	4	2	2	2	2	3
75	2	4	1	1	1	2	3

ID	เพศ	อายุ	สถานภาพการสมรส	ระดับการศึกษา	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	อาชีพ
76	1	3	1	3	1	2	3
77	1	2	1	2	2	2	3
78	1	7	2	7	1	2	1
79	1	1	1	2	1	2	1
80	1	1	1	5	2	2	1
81	1	1	1	2	2	2	3
82	1	2	1	1	2	3	4
83	1	1	1	2	2	3	4
84	1	3	1	2	1	2	7
85	2	5	2	3	1	2	3
86	2	7	3	4	1	3	3
87	2	1	2	3	2	2	1
88	1	5	4	1	2	3	1
89	1	7	2	7	1	2	1
90	1	6	2	2	3	3	1
91	2	5	2	2	1	2	3
92	1	7	3	7	1	1	2
93	2	5	2	1	2	3	2
94	2	4	1	3	1	2	5
95	1	5	4	2	1	3	1
96	2	6	2	2	1	2	2
97	1	6	2	1	1	2	1
98	2	3	2	4	2	2	1
99	2	4	3	1	2	2	1
100	2	2	1	2	1	2	1

ตารางลงข้อมูลส่วนที่2

ID	a1	a2	a3	a4	a5	a6	b1	b2	b3	c1	c2	c3	d1	d2	d3	d4	d5	e1	e2	e3	f1	f2	f3	f4	f5	
1	3	3	3	2	2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	4	4	5	5	5	5	5
2	5	5	5	5	2	3	2	4	2	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	5	5
3	5	5	5	5	2	3	4	4	2	5	3	4	4	5	3	2	2	2	3	3	3	4	4	4	5	5
4	5	5	5	5	3	4	4	4	3	4	5	4	4	5	4	3	3	3	3	3	3	5	5	5	5	5
5	5	5	5	5	4	3	4	5	3	5	4	5	4	4	3	3	2	2	3	3	3	5	5	5	5	5
6	4	5	2	5	4	2	4	4	3	3	5	3	3	4	4	4	3	3	3	3	4	4	4	5	5	
7	5	5	5	5	5	4	4	5	3	4	4	4	5	5	5	4	4	4	3	3	3	5	5	5	5	5
8	5	5	5	5	5	4	4	4	3	5	4	4	4	5	4	3	2	2	3	3	3	5	5	5	5	5
9	5	5	5	5	5	5	5	5	2	5	4	5	5	5	3	3	3	4	4	4	5	5	5	4	4	4
10	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	5	5	4	4	3	3	3	3	5	5	5	4	4	4
11	5	5	5	5	5	3	5	5	2	5	5	5	4	4	4	2	2	2	4	4	3	5	5	5	5	5
12	5	5	5	5	5	5	4	4	2	5	5	5	4	4	4	4	4	4	3	3	3	5	5	4	4	4
13	3	3	3	4	3	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	4	3	5	5	5	5	5
14	4	5	3	4	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	4	3	5	5	5	5	5
15	4	4	4	4	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	4	3	5	5	5	5	5
16	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	4	3	5	5	5	5	5
17	5	5	5	3	2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
18	4	4	3	5	4	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	4	4	4	5	5
19	3	3	3	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	5	5	5	5	5
20	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	5	5	5	5	5

ID	a1	a2	a3	a4	a5	a6	b1	b2	b3	c1	c2	c3	d1	d2	d3	d4	d5	e1	e2	e3	f1	f2	f3	f4	f5	
21	5	5	5	5	5	5	4	4	2	5	5	5	5	5	4	4	4	4	3	3	3	5	5	5	5	5
22	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	4	4	3	5	5	5	3	3	3	5	5	5	5	5
23	5	5	4	5	3	3	5	5	5	5	5	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5	5	5	5	5
24	5	5	3	5	5	5	5	5	2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
25	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
26	5	5	5	5	5	5	4	4	3	5	5	5	4	5	4	4	4	3	3	3	3	5	5	5	5	5
27	5	5	5	5	5	5	3	2	3	3	4	3	3	3	3	2	3	3	4	3	4	5	5	5	5	5
28	5	5	5	5	5	5	5	5	2	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	5	5	5	5	5
29	5	5	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5	4	5	4	4	4	3	3	3	3	5	5	5	5	5
30	4	5	3	4	5	4	4	5	5	5	5	5	4	4	3	2	3	3	2	1	1	5	5	5	5	5
31	5	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	3	3	3	5	5	5	5	5
32	4	4	3	4	5	4	3	4	2	4	5	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5	5	4	4	4
33	4	4	4	4	5	4	5	5	1	5	3	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	5	5	5	5	5
34	3	5	3	4	5	3	3	3	3	3	3	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
35	4	4	5	4	4	3	4	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5
36	3	3	4	5	4	4	2	2	2	3	3	3	4	4	4	4	2	2	4	4	4	5	5	5	5	5
37	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5
38	5	5	4	5	4	4	5	5	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	5	5	5	5	5
39	5	5	5	5	5	5	4	4	1	5	5	5	3	3	3	3	3	3	1	1	1	5	5	5	5	5
40	5	5	5	5	5	5	1	2	1	5	5	5	3	3	2	3	3	3	4	3	4	5	5	5	5	5

ID	a1	a2	a3	a4	a5	a6	b1	b2	b3	c1	c2	c3	d1	d2	d3	d4	d5	e1	e2	e3	f1	f2	f3	f4	f5
41	5	5	4	5	1	4	5	5	1	4	5	4	5	5	5	5	4	5	4	4	5	4	5	4	5
42	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	3	3	3	3	5	5	5	4	4
43	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	3	5	3	3	3	5	5	5	4	4
44	5	5	5	5	5	5	3	5	4	4	4	4	4	5	3	3	5	3	3	3	5	5	4	4	4
45	5	5	5	5	5	5	4	4	2	3	3	3	2	2	2	2	2	3	3	3	4	4	4	4	4
46	5	5	5	5	5	5	5	4	2	5	5	4	4	5	4	4	3	3	3	3	5	5	5	4	4
47	5	5	5	5	5	5	5	5	1	4	4	4	4	5	4	4	3	3	3	3	5	5	5	4	4
48	5	5	5	5	5	5	4	4	3	5	4	4	5	5	5	5	3	4	4	4	5	5	5	5	5
49	5	5	5	5	5	5	5	5	2	5	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	5	5	5	5	5
50	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5	5	5	4	5	4	4	3	3	3	3	5	5	5	4	4
51	4	4	4	4	4	4	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	4	4	4	4	4
52	5	5	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5	5	5	5	5	4	3	3	3	5	5	5	5	5
53	3	4	3	3	3	2	5	5	5	5	5	5	4	3	3	3	2	2	2	2	5	3	1	5	4
54	4	4	3	3	3	2	3	5	3	5	3	5	5	5	2	2	2	2	4	2	4	2	2	5	5
55	4	4	4	3	3	3	5	5	5	5	4	5	5	5	4	4	4	4	4	3	5	5	5	5	5
56	3	3	3	3	3	3	4	5	5	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	5	5	5	5	5
57	3	3	3	3	3	3	5	5	5	5	5	5	3	3	3	3	3	3	3	4	5	5	5	5	5
58	3	3	3	3	3	3	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5
59	5	5	5	5	5	3	5	5	5	3	5	3	3	3	4	4	5	4	4	4	5	5	5	5	5
60	5	5	5	4	5	3	5	5	5	5	5	5	3	3	4	3	4	4	4	4	5	5	5	5	5

ID	a1	a2	a3	a4	a5	a6	b1	b2	b3	c1	c2	c3	d1	d2	d3	d4	d5	e1	e2	e3	f1	f2	f3	f4	f5
61	5	5	5	5	5	5	3	3	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5
62	4	4	4	4	3	3	5	5	5	5	5	5	3	3	3	3	4	4	3	3	4	5	5	5	5
63	4	4	4	5	3	2	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	5	4	5	5	5	5
64	4	5	4	3	2	2	5	5	5	5	5	5	3	3	4	3	3	5	4	4	4	5	5	5	5
65	4	4	4	4	2	2	5	5	5	5	5	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5	5	5	5
66	4	4	3	3	3	2	5	5	5	5	5	5	3	3	3	3	3	3	4	4	4	5	5	5	5
67	4	5	3	3	2	4	4	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4	4	4	5	5	5	5
68	4	5	3	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	5	5	5	5
69	5	5	3	4	4	3	5	4	4	5	5	4	5	5	4	3	3	3	5	5	4	5	5	5	5
70	5	5	4	5	5	3	5	4	2	5	5	4	5	5	5	3	3	3	5	5	4	5	4	5	5
71	5	5	5	5	5	4	5	4	2	5	5	4	5	5	4	2	4	4	5	5	4	5	5	5	5
72	5	5	2	5	5	3	5	5	2	5	5	5	5	5	4	3	4	4	5	5	3	5	5	4	5
73	5	5	2	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	5	5	4	5	5	5	5
74	5	5	4	5	5	4	5	3	2	5	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
75	5	5	4	5	4	4	5	5	3	5	5	3	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5
76	5	5	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	3	5	5	5	5	5	5	5
77	5	5	5	5	5	5	5	3	2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	5	3	5	5	5	5
78	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
79	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
80	4	4	4	3	3	4	3	4	3	4	4	4	3	4	3	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4

ID	a1	a2	a3	a4	a5	a6	b1	b2	b3	c1	c2	c3	d1	d2	d3	d4	d5	e1	e2	e3	f1	f2	f3	f4	f5	
81	3	4	3	3	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5	4	3	4	3	4	4	3
82	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	2	3	3	3	4	3	2	2	3	3	3	4	4	4	4
83	4	4	4	5	4	5	4	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4
84	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
85	5	5	3	5	5	5	5	5	2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5
86	5	5	3	5	5	4	5	5	3	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5
87	5	5	4	5	5	4	5	5	3	5	5	3	5	5	3	4	3	3	5	5	4	5	5	5	5	5
88	5	5	4	5	5	4	5	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
89	5	5	3	5	5	3	5	5	3	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5
90	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
91	5	5	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5
92	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
93	5	5	2	5	5	3	5	5	1	5	5	4	5	4	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5
94	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
95	5	5	3	4	4	3	5	5	2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	5	5	5	5	5
96	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5
97	5	5	3	5	5	3	5	5	2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	5	5	5	5	5
98	4	4	4	4	4	3	4	3	2	5	5	3	5	5	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5
99	5	5	4	5	5	5	5	5	3	5	5	4	5	5	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5
100	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	5	3	3	3	5	5	5	5	5

สถานการณ์อุทกภัย จังหวัดพิษณุโลก

บางระกำโมเดล : การแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรม

สภาพทั่วไปของจังหวัดพิษณุโลก (ข้อมูลพื้นฐาน)

จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง มีพื้นที่ประมาณ 10,815,855 ตารางกิโลเมตร หรือ 6.75 ล้านไร่ เป็นร้อยละ 2.1 ของพื้นที่ของทั้งประเทศ

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอน้ำปาด อำเภอพิชัย และ อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอเมืองพิจิตร อำเภอสามงาม อำเภอวชิรบารมี และกิ่งอำเภอสากเหล็ก จังหวัดพิจิตร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอหล่มสัก อำเภอเขาค้อ อำเภอวังโป่ง จ. เพชรบูรณ์ และ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอศรีสำโรง อำเภอกงไกรลาศ และ อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย

ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดเลย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประชากร

จังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนประชากร ณ ธันวาคม พ.ศ. 2553 ประชากรทั้งหมด 849,629 คน เป็นชาย 417,293 คน เป็นหญิง 432,399 คน

ลักษณะภูมิประเทศ

เขตภูเขาสูง ได้แก่พื้นที่ทางด้านตะวันออกของจังหวัด มีลักษณะเป็นเทือกเขาสูง แนวกั้นเขตแดน ไทย - ลาว เป็นรอยต่อของจังหวัดพิษณุโลก เพชรบูรณ์ และเลย

เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ ได้แก่ พื้นที่ในบริเวณด้านทิศเหนือและด้านทิศตะวันออก มีแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่าน คือ แม่น้ำน่าน แม่น้ำแควน้อย แม่น้ำเข็กหรือแม่น้ำวัง

การปกครอง

แบ่งพื้นที่เพื่อการบริหารราชการ ส่วนภูมิภาค เป็น 9 อำเภอ 93 ตำบล 1,048 หมู่บ้าน จำนวนครัวเรือน 284,518 หลังคาเรือน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีพื้นที่ป่าจำนวน 2,462,590 ไร่ คิดเป็น 36.43 % ของเนื้อที่ทั้งหมดของจังหวัด ลักษณะส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ ผสมป่าดิบแล้ง มีอุทยานแห่งชาติทั้งหมด 5 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า น้ำตกชาติตระการ ภูสอยดาว แก่งเจ็ดแคว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 2 แห่ง คือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ภูเมี่ยง-ภูทอง ภูซัด เขตห้ามล่าสัตว์ป่า 3 แห่ง คือ ถ้ำผาทำพล (อ.เนินมะปราง) เขาน้อย-เขาประดู่ (อ.วัดวัดโบสถ์) หนองน้ำขาว (อ.บางระกำ) สภาพป่าในปัจจุบันมีการปลูกไม้สัก-ประดู่-ยาง ยางพารา ไม้ยูคาลิปตัส ในที่ดินของเอกชนเป็นจำนวนมาก ได้ตัดไปใช้สอยและจำหน่ายเป็นจำนวนมาก แต่ก็ได้ส่งเสริมให้มีการปลูกทดแทน โดยได้รับการแจกจ่ายกล้าไม้จากรัฐ สภาพป่าไม้ในท้องที่จึงค่อนข้างสมบูรณ์

ทรัพยากรธรรมชาติแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ แม่น้ำน่าน แม่น้ำยม แม่น้ำเข็ก และแม่น้ำแควน้อย ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อการเกษตรและการประมงของจังหวัด

การคมนาคมและขนส่ง

จังหวัดพิษณุโลกเป็นศูนย์กลางด้านคมนาคมภาคเหนือตอนล่าง โดยมีเส้นทางติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ได้อย่างสะดวก 4 เส้นทาง ทั้งทาง ทางรถไฟ รถยนต์ ทางอากาศ และทางน้ำ

สภาพทางเศรษฐกิจ

จังหวัดพิษณุโลกเป็นจังหวัดที่ทำการเกษตรโดยเฉพาะพืชไร่ จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติปรากฏว่าในปี 2553 มีมูลค่ารวมผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP) 62,293 ล้านบาท และมูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ย/หัว (Per Capita GPP) 73,590 บาท รายได้เฉลี่ย/หัว อยู่ในลำดับ 4 ของภาค และอยู่ในลำดับที่ 39 ของประเทศ

มีจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมในจังหวัดทั้งสิ้น 632 แห่ง มีจำนวนเงินทุนทั้งหมด 9,249,862,281 บาท

ทางด้านเกษตร

จังหวัดพิษณุโลกมีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมสำหรับการทำการเกษตร โดยเฉพาะพืชไร่ ได้แก่ ข้าวโพด มันสำปะหลัง และถั่วเหลือง ส่วนการทำนา มีทั้งนาปีและนาปรัง โดยจะทำในลักษณะนาดำ นานวน นานวนตม ข้าวไร่ มีเนื้อที่ปลูกข้าว ใช้สำหรับปลูกข้าวเจ้า 2,766,930 ไร่ ผลผลิตที่ได้จากการเก็บเกี่ยว 2,115,959 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 765 กิโลกรัมต่อไร่ พืชไร่ที่นิยมปลูกกันมาก เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ถั่วเหลือง ถั่วเขียวผิวมัน ถั่วลิสง ฯลฯ ส่วนไม้ผลและไม้ยืนต้นที่นิยมปลูก เช่น มะม่วง ลำไย มะขามหวาน กัลยน้ำว้า สับปะรด ฯลฯ สำหรับพืชผักที่นิยมปลูกกันมาก ได้แก่ มันเทศ พริกชี้หู กระบี่ ชিং ข้าวโพดรับประทาน เป็นต้น จำนวนครัวเรือนที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด 13,705 ครัวเรือน ปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้ 3,809,849 กิโลกรัม

ในห้วงเดือนสิงหาคม 2554 จากอิทธิพลของพายุโซนร้อนนกเตน ที่เคลื่อนสู่ภาคเหนือของประเทศไทย ทำให้มีฝนตกชุกและมีฝนตกหนักถึงหนักมากหลายพื้นที่ในภาคเหนือตอนบนและภาคเหนือตอนล่างหลายจังหวัด โดยเฉพาะในช่วงวันที่ 22 – 23 สิงหาคม 2554 ช่วงมรสุมที่พัดผ่านภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมีกำลังอ่อนลง ประกอบกับมีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดคลุมทะเลอันดามัน และประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยมีฝนฟ้าคะนองกระจายกับมีฝนตกหนักบางแห่งโดยเฉพาะบริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจังหวัดพิษณุโลกได้รับผลกระทบจากการไหลของน้ำป่า 3 เส้นทาง คือ น้ำที่มาจากจังหวัดเพชรบูรณ์ น้ำที่มาจากแม่น้ำน่าน และน้ำที่มาจากแม่น้ำยม

จากสถานะฝนตกหนักดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความเสียหายของพืชผลการเกษตรเป็นจำนวนมาก โดยจังหวัดพิษณุโลกมีอำเภอที่ได้รับความเสียหาย ได้แก่ อำเภอเมืองพิษณุโลก อำเภอพรหมพิราม และอำเภอบางระกำ ซึ่งเป็นอำเภอที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำเภอบางระกำจะถูกน้ำท่วมขังเกือบทั้งปี

สำหรับความเสียหายที่เกิดจากสถานการณ์อุทกภัย ปี 2554 ณ ปัจจุบัน จังหวัดพิษณุโลกได้รับผลกระทบจากความเสียหายทั้ง 9 อำเภอ 80 ตำบล 652 หมู่บ้าน โดยมีครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจำนวน 33,722 ครัวเรือน พื้นที่การเกษตรเสียหาย 321,001 ไร่

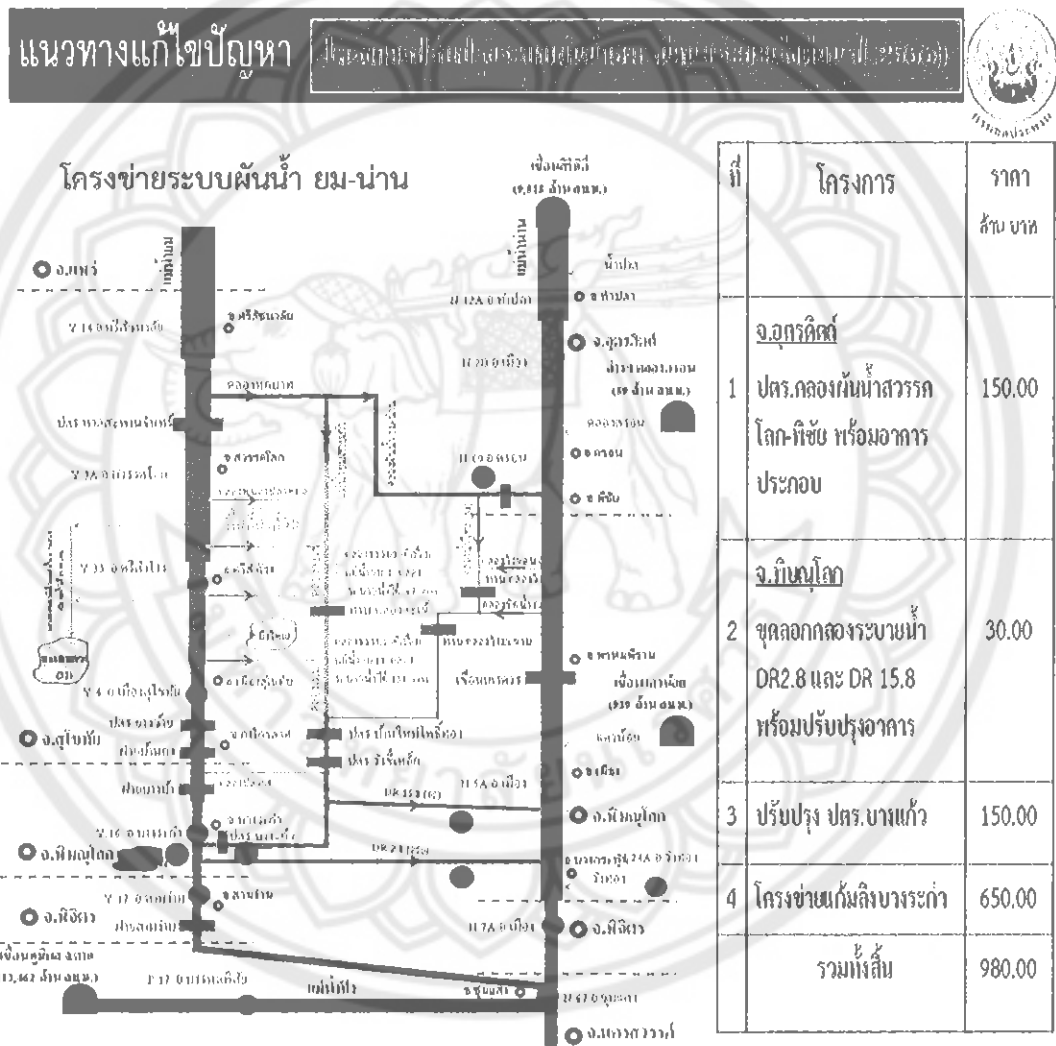
จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการเกิดอุทกภัยมีผลกระทบต่อพื้นที่การเกษตรและประชาชนเป็นจำนวนมาก สำหรับการแก้ไขอย่างเป็นระบบทั้งในระยะเร่งด่วนและในระยะยาว จะดำเนินการด้วยการปรับปรุงระบบผันน้ำยม - น่าน เพื่อบริหารจัดการน้ำให้น้ำไหลได้สะดวก และบริหารจัดการผันน้ำอย่างเป็นระบบโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องใช้ระบบ Water Way ซึ่งมีแนวคิดที่ว่าบนถนนมีเส้นทางด่วนเพื่อให้รถเคลื่อนตัวได้สะดวกเรียกว่า Motor Way ในขณะที่เดียวกันน้ำก็จำเป็นจะต้องมีระบบผันน้ำให้ไหลลงสู่อ่าวไทยอย่างรวดเร็วก็จะเป็นจะต้องมี Water Way เช่นเดียวกัน ซึ่งจะต้องดำเนินงานอย่างเร่งด่วน

1) จะต้องดำเนินการปรับปรุงและสร้างเส้นทางเดินของน้ำโดยผันน้ำจากแม่น้ำยม สู่มแม่น้ำน่านบริเวณคลองหกบาท อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ลงแม่น้ำน่าน ณ อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ มีโครงการที่จะต้องดำเนินการ คือ ก่อสร้างประตูระบายน้ำคลองผันน้ำสวรรคโลก-พิชัย พร้อมอาคารประกอบ งบประมาณเป็นเงินจำนวน 150.00 ล้านบาท

2) จะต้องผันน้ำจากแม่น้ำยมในเขตอำเภอบางระกำลงสู่มแม่น้ำน่านด้วยการขุดลอกคลองระบายน้ำ DR 2.8 และ DR 15.8 พร้อมปรับปรุงอาคาร 30.00 ล้านบาท และปรับปรุงประตูระบายน้ำบางแก้วงบประมาณ 150.00 ล้านบาท

3) ดำเนินการก่อสร้างแก้มลิง บึงตะเคร็งเพื่อเป็นแหล่งกักเก็บน้ำและใช้ประโยชน์ทั้งในฤดูฝน และในฤดูแล้งบนพื้นที่สาธารณประโยชน์ 1,300 ไร่ งบประมาณ 200.00 ล้านบาท ซึ่งจะทำให้สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ประโยชน์ถึง 6,000,000 ลูกบาศก์เมตร และใช้งบประมาณเป็นเงินรวม 530 ล้านบาท

4) ปรับปรุงแหล่งเก็บกักน้ำขนาดเล็กอื่นๆ เพื่อให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั้งจังหวัด เช่น แก้มลิงบึงซีแรง บึงกุ้งกรัก บึงระมาณ บึงธรรมโรง และบึงที่สำคัญในแต่ละอำเภอ เพื่อจัดทำเป็นแก้มลิงรองรับน้ำไว้ใช้ประโยชน์ทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง จากแนวคิดดังกล่าว ดังปรากฏตามภาพข้างล่าง

สำหรับการดำเนินการแก้ไขปัญหของจังหวัดพิษณุโลก ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหทั้งระยะเร่งด่วนและระยะยาวพร้อมทั้งวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหอุทกภัย ดังต่อไปนี้

1) การอำนวยความสะดวก

ดำเนินการประสานส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันดำเนินการอำนวยความสะดวกประสานงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย ได้แก่ ที่ทำการปกครองจังหวัด สำนักงานจังหวัด สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด เจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เช่น ธกส. การไฟฟ้า การประปา และทีมงานด้านประชาสัมพันธ์เป็นเจ้าหน้าที่ประสานการอำนวยความสะดวกภายใต้การกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด

2) การเตรียมความพร้อมและการรองรับสถานการณ์ (Preparation)

ในการเตรียมความพร้อมจะต้องดำเนินการจัดเตรียมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ เช่น ข้อมูลปริมาณน้ำ พื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดโคลนถล่ม น้ำป่าไหลหลาก และพื้นที่น้ำท่วมขัง หมู่บ้าน ตำบลที่ได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งข้อมูลจำนวนครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบมา

เป็นฐานข้อมูลเพื่อการวางแผน และเมื่อเกิดเหตุการณ์ก็จะใช้เป็นแนวทางในการประสานทุกภาคส่วนเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่อไป

3) การดำเนินการช่วยเหลือ (Response)

จัดหาเครื่องอุปโภค และบริโภค เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยในเบื้องต้นและดำเนินการช่วยเหลือในระยะกลางและระยะยาวต่อไป

- จัดตั้งศูนย์ Call Center เพื่อเป็นจุดบริการร่วมเพียงจุดเดียวซึ่งจะต้องมีพาหนะดำเนินการ เช่น รถยนต์ เรือ และเจ้าหน้าที่ที่เตรียมพร้อมที่จะปฏิบัติงาน มีโทรศัพท์กลางติดต่อ ประสาน หอกระจายข่าวทุกชุมชน หมู่บ้าน และกระจายข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้ทราบทุกวัน กรณีที่มีปัญหาต้องติดต่อที่โทรศัพท์กลาง พร้อมทั้งกระจายความรับผิดชอบให้เข้าไปช่วยเหลือประชาชนให้ทันเหตุการณ์ในทุกสถานการณ์ และมีระบบ SMS เพื่อสื่อสารให้ผู้ที่มิอำนาจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างทันท่วงที

- จัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยการสนธิกำลังจากทุกภาคส่วน ทั้งส่วนราชการ ทหาร ตำรวจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน เพื่อจัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งระบบสื่อสาร ระบบ IT เรือ ระบบไฟฟ้า แพยาง ห้องน้ำห้องสุขาเพื่อบริการแก่ผู้ประสบภัย

4) การฟื้นฟูเยียวยา (Recovery)

เมื่อพื้นที่หมู่บ้าน ชุมชน ตำบล ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยต้องเร่งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการ ฟื้นฟูเยียวยา ทั้งโครงสร้างพื้นฐาน และสภาพจิตใจของผู้ที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งจะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน อาทิ เช่น

- ฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานที่เสียหาย
- ฟื้นฟูอาคารบ้านเรือนที่เสียหาย
- ฟื้นฟูสถานที่ที่ใช้เป็นแหล่งอุปโภคบริโภค

▪ ให้คืนสภาพเดิมโดยเร็ว เช่น เส้นทางคมนาคม การขนส่ง ระบบไฟฟ้า ประปา เป็นต้น

▪ ดูแลสถานศึกษาให้ดำเนินการเรียน การสอน ให้สู่เข้าภาวะปกติโดยเร็ว

▪ ประสานส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับส่วนกลางและในระดับพื้นที่ เพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือ ขาดเซย พันธุ์พืช พืชสัตว์ ประมง ไรนา ให้ได้รับความช่วยเหลือใน อัตราที่รัฐกำหนด

▪ ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการ ปรับ ลด งด ขยาย การชำระหนี้ ที่มีต่อสถาบันการเงินของรัฐ เช่น ธกส. เป็นต้น

5) การป้องกันที่ยั่งยืน (Prevention)

ในการแก้ไขปัญหาอุทกภัยจำเป็นต้องแก้ไขปัญหอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะทำให้เกิดการแก้ไขปัญหอย่างยั่งยืน ดังต่อไปนี้

▪ บริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบครบวงจร

▪ ปรับปรุงระบบขนส่งน้ำ เช่น คู คลองต่างๆ เพื่อให้การเดินทางของน้ำเกิดความคล่องตัว

▪ ใช้ระบบ Water Way เป็นทางด่วนพิเศษระบายน้ำจากเหนือ ลงสู่ใต้ ไปสู่อ่าวไทยให้เร็วที่สุด และในขณะเดียวกันจะต้องวางแผนการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำด้วย เช่นผันน้ำจากแม่น้ำยม ลงสู่ แม่น้ำน่าน เป็นต้น

▪ รวบรวมและกักเก็บน้ำที่จำเป็นจะต้องใช้เป็น แก้มลิง เพื่อใช้ประโยชน์ในการป้องกันอุทกภัย และใช้ประโยชน์ในการเกษตรทั้งในฤดูฝนและในฤดูแล้งต่อไป

▪ ใช้ระบบของการเชื่อมโยงการไหลของน้ำในระบบแก้มลิงเข้าด้วยกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำและใช้ประโยชน์จากน้ำยามขาดแคลน

▪ จะต้องมี การก่อสร้างเขื่อนเพื่อเป็นแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ ให้สามารถบริหารจัดการน้ำ ในอันที่จะเป็นการป้องกันอุทกภัย พร้อมทั้ง นำน้ำไปใช้ประโยชน์ทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง ส่วนจะดำเนินการในแหล่งน้ำแห่งใด ขึ้นอยู่กับการศึกษาความเป็นไปได้ และการตัดสินใจของผู้อำนาจเพื่อการดำเนินการก่อสร้างต่อไป

6) การติดตามประเมินผล (Evaluation)

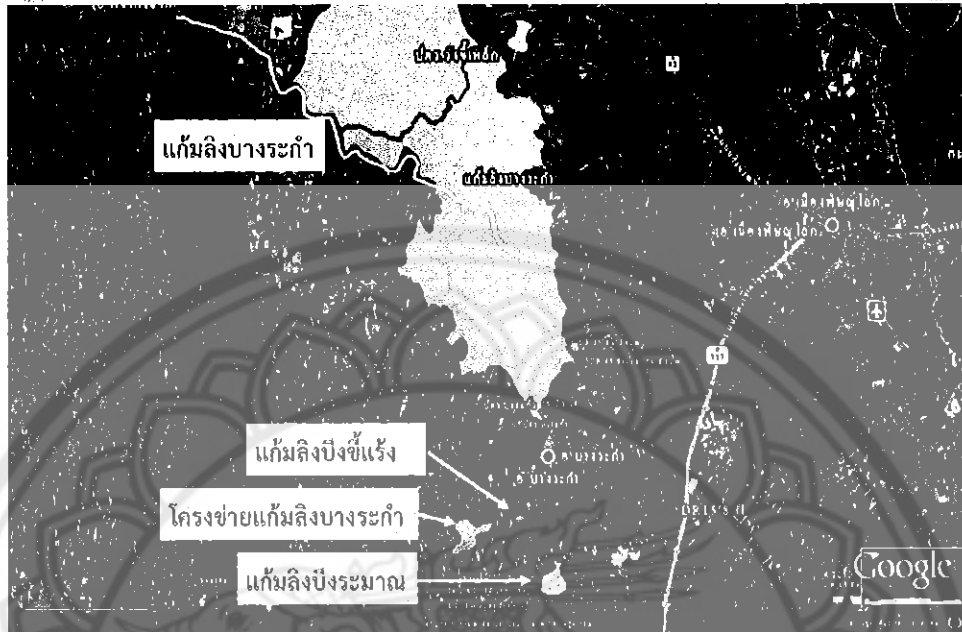
ติดตามและจัดทำรายงานความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพด้านความพึงพอใจของประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อน ผลได้และผลกระทบในมิติเศรษฐกิจและสังคม สำหรับการศึกษาเชิงปริมาณเพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ เรื่องการพัฒนาพื้นที่และการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ เน้นการสังเคราะห์เชิงระบบด้านการเตรียมการช่วยเหลือ เยียวยา ป้องกันอย่างยั่งยืน กรณีแก้มลิงอำเภอบางระกำ

เพื่อเป็นการป้องกันอุทกภัยและภัยแล้งของอำเภอบางระกำและจะเป็นแหล่งน้ำเพื่อช่วยเหลือการเกษตรกรในอำเภอบางระกำ ซึ่งจะต้องดำเนินการในระยะเร่งด่วน คือ การพัฒนาพื้นที่สาธารณประโยชน์ เพื่อจัดทำแก้มลิง รองรับน้ำไว้ใช้ประโยชน์ 3 แห่ง คือ

- 1) แก้มลิงบึงขี้แร้ง ดำเนินการ 300 ไร่ สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ประโยชน์ 1.5 ล้านลูกบาศก์ ใช้น้ำประมาณในการดำเนินการก่อสร้าง จำนวน 50 ล้านบาท
- 2) แก้มลิงบึงตะเคี๋ย ดำเนินการในพื้นที่ 1,300 ไร่ สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ประโยชน์ 6 ล้านลูกบาศก์เมตร ใช้น้ำประมาณในการดำเนินการก่อสร้าง 250 ล้านบาท
- 3) แก้มลิงบึงประมาณ ดำเนินการในพื้นที่ 2,000 ไร่ สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ประโยชน์ 9.6 ล้านลูกบาศก์ ใช้น้ำประมาณในการดำเนินการก่อสร้าง จำนวน 350 ล้านบาท

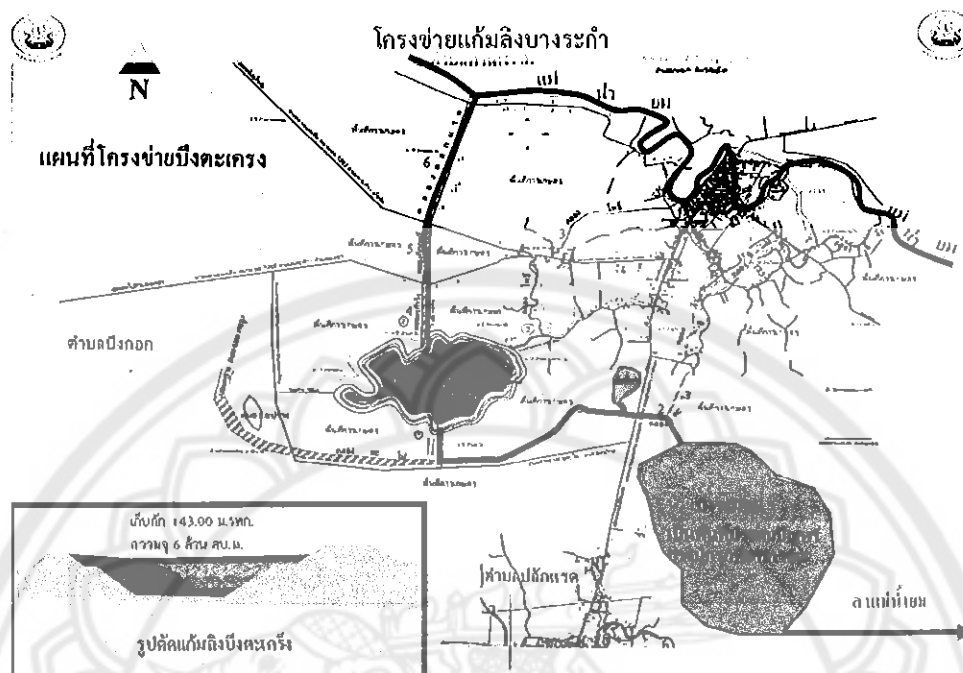

โครงการบรรเทาผลกระทบของอำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก (บางระกำโมเดล)

โรงขायแก้มลิงฝิ่งขวาของแม่น้ำยม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

โครงการ	พื้นที่ (ไร่)	ปริมาณน้ำกักเก็บ (ล้าน ลบ.ม.)	งบประมาณปี	จำนวน (ล้านบาท)
แก้มลิงบึงขี้แร่	300	1.5	2555	50
โรงขायแก้มลิงบางระกำ	1,300	6	2555-56	650
แก้มลิงบึงระมาณ	2,000	9.6	2555-57	350

ผลของการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่แก้มลิงทั้ง 3 แห่งนี้ จะครอบคลุมทางส่วนของอำเภอทองไทรลาค จังหวัดสุโขทัย อำเภอพรหมพิราม และอำเภอบางระกำ โดยมีระดับของการเก็บกักน้ำ 1.20 เมตร เหนือระดับพื้นดินเดิม สามารถเก็บกักน้ำได้ 58.18 ล้านลูกบาศก์ มีพื้นที่การเกษตรได้รับผลประโยชน์ 72,000 ไร่

ผลของแนวคิดบางระกำโมเดล สิ่งที่จะได้ต่อเนื่องตามมาคือ รูปแบบการพัฒนาเป็นต้นแบบในระดับภูมิภาค (Master Model at Regional Level) อีกทั้งเป็นการพัฒนาทั้งมิติเศรษฐกิจและสังคมหลังน้ำท่วม นำไปสู่การพัฒนาเชิงระบบอย่างยั่งยืน และนำไปสู่การพัฒนาด้านกายภาพ (Physical Development) เป็นที่มาแห่งแนวคิดของคำว่า "Water Way"

คู่มือการป้องกันและแก้ไขปัญหาคูทกภัย
งานป้องกันฯ สำนักปลัดเทศบาล
เทศบาลตำบลบางระกำ

*****

สภาพภูมิประเทศ

เทศบาลตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีพื้นที่ 3.1 ตารางกิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศตั้งอยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทย มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำยมไหลผ่าน ทุก ๆ ปีจะได้รับผลกระทบจากสภาวะน้ำท่วมมากน้อย ขึ้นอยู่กับปริมาณฝนที่ตกในประเทศไทย

ดังนั้น เทศบาลตำบลบางระกำจึงได้จัดทำเอกสารนี้ขึ้นมา เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคูทกภัยที่เกิดขึ้น โดยการเตรียมความพร้อมการแก้ไข และการบูรณะฟื้นฟู เพื่อให้ทุกหน่วยงานได้ถือปฏิบัติในการร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาคูทกภัย ให้พื้นที่ภายในเทศบาลได้รับผลกระทบจากสภาวะน้ำท่วมน้อยที่สุดโดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

(ภาคผนวกของแผนเฉพาะกิจการป้องกันและแก้ไขปัญหาคูทกภัยวาทภัยและโคลนถล่ม)

1. การดำเนินการก่อนเกิดภัย

1.1 เมื่อระดับของแม่น้ำยมอยู่ที่ 6.00 ม.

งานป้องกันฯ ดำเนินการสำรวจตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องสูบน้ำไว้ให้พร้อมสามารถใช้งานได้ทันที

1.1.1 กองช่าง ดำเนินการสำรวจตรวจสอบประตูท่อบายน้ำทุกจุด ได้เริ่มตั้งแต่บ้านเหนือบริเวณหน้าบ้านนางแม่น มาแจ้ง บ้านนายปรีดา สงบภัย ถนนแนวริมแม่น้ำยมตั้งแต่หลังวัดสุนทรประดิษฐ์ บ้านครูเกรียง บ้านดาบเด่น ท่อพักหลังอำเภอ ถนนสายชุมชนโรงเลื่อย บริเวณโรงน้ำแข็งบ้านกำนัน ถนนซอย 33 บริเวณนายายนุสนธิ บริเวณข้างสำนักงานเกษตร บริเวณสวนสาธารณะหนองกล้า ไว้ให้พร้อมสามารถใช้งานได้ทันที

1.1.2 งานป้องกัน จัดกำลังคนเฝ้าตรวจสอบอ่านระดับน้ำแม่ข่ายม บริเวณหลังบ้านพักนายอำเภอ ทุกๆ 2 ชม. พร้อมรายงานทางวิทยุสื่อสารให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ดำเนินการจนกว่าสภาวะน้ำจะกลับสู่สภาวะปกติ

1.1.3 กองสวัสดิการ สํารวจตรวจสอบบัญชีรายชื่อ บ้านพักของ ประชาชนภายในเขตเทศบาล ที่ถูกน้ำท่วมประจำเพื่อเตรียมพร้อมในการแจกจ่ายไม้ยูคา เครื่อง อุปโภค-บริโภค เป็นต้น

1.1.4 กองสาธารณสุข จัดเตรียมถุงดำและเครื่องเวชภัณฑ์ เพื่อแจกจ่าย ตามบัญชีรายชื่อของกองสวัสดิการ (รวมทั้งการตั้งงบประมาณรองรับไว้ให้กอง/งานที่รับผิดชอบ นำไปใช้ได้)

1.1.5 กองวิชาการ ตรวจสอบงบประมาณของแต่ละกองและระเบียบ การช่วยเหลือผู้ประสบภัย ไว้เพื่อให้หน่วยงานที่มีงบประมาณนำไปประกอบฎีกาเบิกจ่ายต่อไป

1.1.6 กองคลัง ตรวจสอบฎีกาในปีที่ผ่านมาว่ามีกอง/งานใดจัดทำฎีกา เบิกจ่ายการช่วยเหลือผู้ประสบภัยและมีรายละเอียดในการจัดซื้อจัดจ้างอะไรบ้าง เพื่อเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือประชาชนต่อไป

1.2 เมื่อระดับน้ำของแม่น้ำยมอยู่ที่ 7.00 ม.

1.2.1 งานป้องกัน ดำเนินการดังนี้

1.) ทำบันทึกขออนุมัติจัดซื้อถุงบรรจุทราย จำนวน 1,000 ใบ ทรายจำนวน 10 คิว

2.) งานป้องกัน ทำประกาศประชาสัมพันธ์เสียงตามสายให้ ประชาชนในเขตเทศบาล ทราบถึงสถานการณ์น้ำ คอยตรวจสอบการพยากรณ์อากาศจากกรม อุตุนิยมวิทยาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งประกาศเตือนให้ระวังกระแสไฟฟ้าภายในบ้าน รวมถึงเด็กเล็ก และคนชราที่อาศัยอยู่ตามริมน้ำยมระมัดระวังเป็นพิเศษ (แจกจ่ายแผ่นพับใบปลิว)

3.) ทำบันทึกขออนุมัติจัดซื้อไม้ยูคาลิปตัส จำนวน 600 ท่อน

1.2.2 กองสาธารณสุข ดำเนินการดังนี้

1.) กางเต็นท์ชุมชนปากคลองและชุมชนโรงเลื่อยชุมชนละ 2 เต็นท์

2.) จัดพนักงานและลูกจ้างร่วมกันกรอกถุงทราย

2.การดำเนินการขณะเกิดภัย

2.1 เมื่อระดับน้ำมอยู่ที่ 8.50 ม.

2.1.1งานป้องกันฯ ดำเนินการดังนี้

- 1.) รายงานการเกิดอุทกภัยให้อำเภอทราบ
- 2.) นำถุงบรรจุทรายอุดที่ระบายน้ำที่ชุมชนบ้านเหนือบริเวณ นายายนุสนธิ จำนวน 50 ถุง
- 3.) นำถุงบรรจุทรายอุดที่ระบาย ตามแผนที่ในภาคผนวก
- 4.) ทำหนังสือขอสนับสนุนเครื่องสูบน้ำหน้า 8 นิ้ว จาก สำนักงานชลประทานพิษณุโลก จำนวน 3 เครื่อง จากองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 2 เครื่อง

2.2 เมื่อระดับน้ำมอยู่ที่ 9.00 ม.

2.2.1งานป้องกันฯ ดำเนินการดังนี้

- 1.) นำถุงบรรจุทรายอุดที่ระบายน้ำที่ หน้าบ้านลุงบก ชุมชนศรีสุนทร
- 2.) นำถุงบรรจุทรายอุดที่ระบายน้ำที่หน้าบ้านครูเกรียง ชุมชนศรีสุนทร
- 3.) ติดตั้งเครื่องสูบน้ำที่หน้าบ้านนางแมน มาแจ้ง (ชุมชนบ้านเหนือ)
- 4.) ติดตั้งเครื่องสูบน้ำตามชุมชนต่างๆ ที่ได้รับความเดือดร้อน
- 5.) นำแท็งก์น้ำติดตั้งที่ชุมชนบ้านปากคลองและชุมชนโรงเลื่อย ชุมชนละ 1 แท็งก์

6.) คณะผู้บริหารแจกจ่ายไม้ยูคาลิปตัสที่ชุมชนปากคลอง
จำนวน 300 ท่อน

7.) คณะผู้บริหารแจกจ่ายไม้ยูคาลิปตัสที่ชุมชนปากคลอง
จำนวน 300 ท่อน

2.2.2 กองสวัสดิการ ดำเนินการดังนี้

1.) สำรวจครอบครัวที่ได้รับความเดือดร้อนตามชุมชนปากคลอง
และชุมชนโรงเลื่อย

2.) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับความเดือดร้อนเพื่อรับการแจกจ่าย
ไม้ยูคาลิปตัส

2.3 เมื่อระดับน้ำมอยู่ที่ 9.00 ม.

2.3.1 งานป้องกันฯ ดำเนินการดังนี้

1.) ตรวจสอบระดับน้ำ และจุดที่มีการนำกระสอบทรายอุดตาม
ท่อพักต่าง ๆ

2.) ติดตั้งเครื่องสูบน้ำตามชุมชนต่างๆ ที่ประสบความเดือดร้อน

2.4 เมื่อระดับน้ำมอยู่ที่ 9.20 ม.

2.4.1 งานป้องกันฯ ดำเนินการดังนี้

1.) ขออนุมัติจัดซื้อไม้ยูคาจำนวน 400 ท่อน

2.) ขออนุมัติจัดซื้อถุงยังชีพ จำนวน 350 ถุง

3.) นำถุงบรรจุทรายอุดท่อระบายน้ำที่บริเวณหนองกล้า

4.) ติดตั้งเครื่องสูบน้ำตามชุมชนต่างๆ ที่ประสบความเดือดร้อน

2.5 เมื่อระดับน้ำมอยอยู่ที่ 9.30 ม.

2.5.1 งานป้องกันฯ ดำเนินการดังนี้

- 1.) ร่วมผู้บริหารแจกจ่ายไม้ยูคา
- 2.) ร่วมผู้บริหารแจกจ่ายถุงยังชีพ
- 3.) ติดตั้งเครื่องสูบน้ำบริเวณที่ประสบอุทกภัย
- 4.) ทำบันทึกรายงานอำเภอและจังหวัดทราบ กรณีที่มีการแจกจ่ายเครื่องอุปโภค-บริโภค

2.5.2 กองสวัสดิการฯ ดำเนินการดังนี้

- 1.) สำรองจัดทำบัญชีรายชื่อเพิ่มเติม
- 2.) จัดทำบัญชีเพื่อแจกจ่ายให้กับผู้ประสบภัย

2.6 เมื่อระดับน้ำมอยอยู่ที่ 10.00 ม. - 11.30 ม.

2.6.1 งานป้องกันฯ ดำเนินการดังนี้

- 1.) ตรวจสอบจุดที่มีการนำกระสอบทรายไปอุดตามท่อต่างๆ เพื่อไม่ให้มีน้ำรั่วไหลเข้ามา หากมีจุดใดที่เกิดรอยรั่วให้ทำการซ่อมแซมทันที
- 2.) นำกระสอบทรายอุดที่ระบายน้ำบริเวณหน้าวัดสุนทรฯ และฝั่งตรงข้าม ทางเข้าบ้านประธานชุมชนฯ
- 3.) ขออนุมัติจัดซื้อถุงยังชีพ จำนวน 500 ถุง
- 4.) ขอกำลังสนับสนุนอาหารจากค่าย บชร.และ กองบิน 46 จำนวน 50 นาย
- 5.) ติดเครื่องสูบน้ำตามจุดต่างๆ ที่ได้ทำการติดตั้งไว้ (ตามระยะเวลาและระดับน้ำที่ท่วมขึ้น)

6.) นำกระสอบทรายอุดต่อหน้าบ้านเจ้าพร พร้อมติดตั้งเครื่องสูบน้ำทางอ่อน

7.) วางแนวกระสอบทรายกั้นน้ำบริเวณชุมชนแสงสุข (บ้านดาบมน) จำนวน 200 ลูก

8.) วางแนวกระสอบทรายกั้นน้ำบริเวณถนนคลองวัดไร่
จำนวน 150 ลูก

9.) วางแนวกระสอบทรายกั้นน้ำบริเวณถนนซอย 33
จำนวน 5,000 ลูก

10.) วางแนวกระสอบทรายกั้นน้ำบริเวณถนนหลังโรงเรียน
ป่อวิทยา จำนวน 500 ลูก

3. การดำเนินการหลังเกิดภัย

3.1 ให้นำหน่วยงานดังต่อไปนี้ กองช่าง , กองสวัสดิการสังคมและงานป้องกันฯ เข้าสำรวจความเสียหายจากอุทกภัย ทั้งในสถานที่ราชการและบ้านเรือนประชาชน ตลอดจนระบบสาธารณูปโภค อันได้แก่ ถนน เขื่อนกั้นน้ำ ประตูระบายน้ำ ที่อยู่ภายในเขตเทศบาลฯ อีกทั้งความต้องการของประชาชนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การช่วยเหลือตามอำนาจหน้าที่โดยกำหนดพื้นที่การช่วยเหลือตามความจำเป็นเร่งด่วนอย่างเป็นธรรมและเสมอภาค

3.2 กองคลังมีหน้าที่ตรวจสอบระเบียบการเบิกจ่ายและวางฎีกาให้เป็นไปตามระเบียบการพัสดุ

3.3 งานป้องกันฯ ร่วมกับสมาชิก อบพร. ออกตรวจดูแลรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สินของประชาชน มิให้มีการโจรกรรมและลักขโมยโดยเฉพาะทรัพย์สินที่ยิบฉวยได้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล   นางนันท จารุกฤษ์
วัน เดือน ปี เกิด   2 เมษายน 2533
ที่อยู่ปัจจุบัน   7 หมู่ 5 ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัด
  กำแพงเพชร 62110
ประวัติการศึกษา
  พ.ศ. 2554   ร.บ. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยนเรศวร

